

ERDÉLYI LAP

A. M. N. MUZEUM
HIRLAP OSZTÁLYA 3 Lei

Taxa postalá plátitá in numerat...
anrobáril Dir. Gen. PTT No...

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 233 (1101) sz. * Kedd, 1935 november 5

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Unnapi közgyűlést tartott a Magyar Párt báningsági tagozata

Bethlen György gróf országos elnök a román-magyar közeledésről és a népkisebbségek egyetértéséről szolt

Jakabffy Elemért választották meg a báningsági pártiszervezet új elnökévé

Timisoara. Saját tud. Vasárnap nagyjelentőségű közgyűlése volt a Magyar Párt báningsági tagozatának. Ez alkalmával töltötték be a tagozat elnöki székét, mely Ambrózy Andor báró halála óta volt üresedésben. Az új elnök megválasztására a tagozat minden községi szervezete fölönvult, a szomszédos párttagozatok is elküldötték képviselőiket s a párt országos központja részéről megjelent Bethlen György gróf pártelnök is, továbbá Willer József dr. a párt parlamenti csoportjának a főtitkára.

A vendégek még szombaton megérkeztek, fogadásukra a báningsági pártvezetőség több tagja megjelent a pályaudvaron. A szombati nap folyamán Bethlen György gróftól meg Moson-ta-noua községből kereste föl D. Nagy Ferenc vezetésével egy küldöttség. Ez a község volt Báningsból az egyetlen, mely évekkal ezelőtt az ugynevezett magyar kisgazdapárti disszidensekhez csatlakozott. Most a küldöttség azt jelentette be, hogy ennek a községnek a magyarsága is a Magyar Párt egységébe visszatért.

Vasárnap az évi rendes közgyűlésre zsufoltság megtelt a timisoarai „Magyar Ház” hatalmas díszterme. Ungár Adolf ügyvezető alelnök nyitotta meg az ülést, meleg szavakkal üdvözölte a párt vezérét és a vele érkezett vendégeket, s aztán különösen a tisztviselőbocsalások ügyét említette föl, mint a magyarság legnagyobb ügyét. Utalt arra a szükségre, hogy társadalmi, közművelődési és gazdasági összefogást kell a pártnak megvalósítania s a magyar munkás érdekeit is felkarolnia.

Az országos pártelnök beszél

Bethlen György gróf a jelenlevők lelkes eljenzése között állott föl szólásra.

— A kisebbségi kérdés — kezdte — amely régebben abban a vonatkozásban volt a román politikai életnek elsősorú kérdése, hogy az összes politikai pártok a különféle és nyíltan hangzottakot ígéreteket tettek annak rendezési módjára nézve — az utóbbi időkben teljesen ellentétes fordulatot vett a mi nagy kárunkra. Ma már nincsen többé szó ilyen ígéretekről. Azonban mégis szóban vagyunk, de úgy, hogy a sajtó és a közelet nagy része a kisebbségek létezésének pusztá tényét türelmetlen felfogással kezeli. Megállapítható, hogy ma is az előtérben állunk, de oly értelemben, hogy azt mondhatnám, hibánkon kívül szomorú nevezetességre tettünk szert.

— Ugy gondolom, hogy meg kell röviden emlékeznem a magyar közalkalmazottakról. Ők sohasem voltak nagyobb számban, mint a lakosságban elfoglalt arányszámuk. Főleg azonban az alacsonyabb állásokat töltötték be és alig voltak találhatók a magasabb rangfokozat-

luak között. A román sajtó egy része teljesen hamis képet adott a létező állapotokról.

— Tudjuk, hogy az impériumváltozás óta öregek és fiatalok igyekszünk az állam nyelvét elsajátítani, kinek könnyebben, kinek nehezebben sikerül ez. Szándékos rosszakaratú állítás ezzel szemben, hogy a köztisztviselők nem akartak volna románul megtanulni. De ha nem bírták volna a szükséges mértékben a szolgálati nyelvet, vajjon megmaradhattak volna a állásukban eddig és sikerült volna-e nekik többszöri nyelvvizsgájuk? Azonban még abban az esetben is, amedőn tényleg nem tudnak a szolgálat által megkívánt mértékben románul, ezek a tisztviselők nem kezelhetők úgy, mint hogy ha valami büntetést követve el, ezáltal méltatlanokká váltak volna nyugdíjukra, amelyhez való igényüket a tartós szolgálati idő betöltésével és azazalt fizetett nyugdíjpenzári hozzájárulásukkal ketoldali jogügylet alapján megszerezték.

A romániai Magyar Párt az egymásra utalt népek között a becsületes és tartós együttműködést akarja

A szónok ezután azt a kérdést vetette föl, vajjon a Magyar Párt érdemes-e a népe részéről iránta megnyilvánult lelkes bizalomra?

— Feleltem fölve állok itten — mondotta — és úgy erzem, hogy nincsen szükségünk a mentegetőzésre. Tehát nem is ebből a célból, hanem csupán azért, hogy jobban megérthető legyen a kérdés, felemlitem például azt, hogy magyar és román részről hallunk beszélni a románokhoz való közeledés munkálásának szükségességéről. Át vagyok hatva attól a meggyőződéstől, hogy

az itten évszázadok óta együtt élő népfajok szükségképpen egymásra vannak utalva, hogy a világpolitikai erők jövőbeli küzdelmének és versengésének logikusan várható kimenetele arra kellene indíttson, hogy kiküszöböljük a közöttünk fennálló vélt, vagy tényleges ellentéteket és hogy ezek helyett inkább az érdeközösséget keressük és találjuk meg. És most nem is azt mondom, hogy kezdje el a másik fél, hanem azt, hogy csak egyenrangú és egyenlő jogú felek között lehet becsületes és tartós együttműködést létrehozni. A számbeli többségből nem következik, hogy a másik kisebbszámú a faji önértékét feladja.

— Sajnos, hogy ma a békét hirdető és kereső szavakat elnyeli egy olyan türelmetlen

A szónok aztán az emberiség szempontjára is hivatkozott, hogy méltatlanság történnik száz és száz munkában felörlődött tisztviselővel s családjával, kik között számosan királyi kitüntetéssel mellükön bizonyíthatják azt, hogy hűségesen és tisztességesen szolgálták az államot. Vaida Sándor akcióját is bírálta aztán Bethlen György pártelnök s azt állapította meg erről, hogy e mozgalom már a legegységibb életföltételekből is ki akarja zárni a magyar kisebbséghez tartozó állampolgárokat.

Önkormányzat a közigazgatásban

— A közigazgatási törvényjavaslatról azt mondja a kormány, hogy az a valódi önkormányzatot valósítja meg és hogy a politikát végleg számúzi a helyi közigazgatásból. Ez nagyon helyes is lenne így, mivel a közigazgatás nem egyéb voltaképpen, mint a családi gazdálkodásnak egy magasabb foka, kiszélesedett köre, ahol tényleg semmi keresnivalója sincsen a pártpolitikának. A polgárok anyanyelvének használati joga nemhogy biztosítva lenne a javaslatban, hanem ellenkezőleg a gondos szerkesztés még arról sem feledkezett meg, hogy feloszlattással sújtsa azon testületeket, amelyekben netalan más nyelvet használnának, mint a románul. A nyelvvizsgákra gondolva, könnyen elképzelhető, hogy ez következményében nem jelenthet egyebet, mint a kisebbségi polgárok nagy részének a választathatóság jogától való megfosztását, tehát annak megakadályozását és tilalmát, hogy a választók megbízásából az arra legalkalmasabbak intézzék az ügyeket. Természetes, hogy önkormányzatról sem lehet komolyan beszélni, ha törvény lesz a javaslatból.

hangzavar, amely elől például a higgadtabb magatartásra intő lamandi miniszter is kénytelen volt meghátrálni.

— Mindazonáltal ameddig a parlamentben való maradásunk helyesebbnek fog látszani, mindaddig nem hagyjuk fedezetlenül a választási paktumok nélkül, hűséges választóközönségünk bizalmából oly nehezen kiharcolt néhány helyet.

— Lelkiismeret nélküli és háládatlan ember volnék, hogyha még a mai vészterhes időkben is meggyőződés nélkül önös érdekből megteveszteni akarnám az erdélyi magyarságot a valódi helyzet tekintetében. Ha tehát mégis azt mondom, hogy a párt élén munkatársaimmal együtt továbbra is vállaljuk a nehéz küzdelmet, akkor legyen meggyőződve mindenki arról, hogy ezt őszintén és abban a tudatban tesszük, hogy az eddigi küzdelemben a szemben álló erőknek a mi terhünkre való rendkívüli aránytalansága dacára is férfiasan helyt állottunk.

— A mai türelmetlen kisebbségellenes légkörben pedig a közös veszély és a közös szorongatottság, az önfenntartó védekezés frontjának közösséget kellene hogy létrehozza.

Beszéde befejezésében Bethlen György gróf arra utalt, hogy természetes az itten lakó magyarságnak az a törekvése, ha ősei hitét,

Üzenetek

a kiadóhivatal azt a forgó lapból nem év-példányokat rendelt, mert példánykénti titási áron. Szives érpró betűket nagyító. A jótékony összeggyűlön is köszönöm. ives fáradozását. Ki kerülnék. Kovács ott érdekes és eredeti nek. Marosi Zoltán. hőt három rejtvénye a mértéket. Tartalmi engedett szélességnél — és már ezért sem

csapatok is.

rol II. No. 5.

nyelvét, viseletét és szokásait fenntartani s kulturális és gazdasági birtokállományát a pusztulástól megvédeni, sőt gyarapítani akarja. Ezt nem lehet és nem szabad senki ellen irányuló ellenségkedésnek minősíteni, mivel ez olyan jog, mint akár maga az élethez való ragaszkodás ösztöne.

— Ez a Magyar Párt programja fennállása óta — mondotta a szónok — és ez lesz ezután is.

A bánsági párttagozat új elnöke programbeszédet mond

Dr Ungár Adolf a bánsági magyarság nevében köszönte meg gróf Bethlen beszédét, mire a közgyűlés végbevitte az új választásokat. Kakuk János dr alelnök terjesztette be a bánsági tagozat elnöki tanácsának határozatát, hogy ezuttal betölti a tagozat üresedésben lévő elnöki tiszttségét. Az elnöki tanács a fontos tisztiségre egyhangulag dr Jakabffy Elemér országos alelnököt jelölte. A közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta ezt a jelölést és percekig ünnepelte Jakabffy Elemért.

Dr Ungár Adolf erre Jakabffy Elemért megválasztott elnöknek jelentette ki, átadta neki az elnöklést és üdvözölte őt, aki a kisebbségi kérdésben kifejtett nagyarányú munkájával Európa békepolitikájának is szolgálatot tesz.

Dr Jakabffy Elemér megköszönte a bizalmat, kegyeletes szavakkal emlékezett meg elődéről. Ambrózy Andor báróról, ki a bánsági tagozatot a Magyar Párt mintaszerű vidéki szervezetévé fejlesztette. Majd arról szólt Jakabffy, hogy eddigi politikai multjában tartózkodott mindig a nemzeti tuzásoktól. Ezért nem vett részt a negyedszázad előtti tulipánmozgalomban se, melyért annakidején a türelmetlen magyarok elítélték.

— Az 1914. év tavaszán Tisza István gróf tárgyalta a magyarországi román nemzeti párt vezetőivel, — folytatta Jakabffy. — Amikor ezek eredménytelenül befejezést nyertek, a képviselőházban gyönyörű vita után határozatot hoztunk. Ezt a határozati javaslatot én terjesztettem elő, — amiért ismét sokan megnehezítettek reám — mert ebben arra kértem a Házat, utasítsa a kormányt, hogy a nem magyarajku polgárokat ne csak a jogegyenlőség jótéteményeiben részesítse, de minden olyan óhajuk elérésében támogassa, amely az egységes állam alapelveivel összefér.

— Ma, huszonegy esztendő után, semmiel sem kérek többet a román kormánytól a magyarok részére, mint amennyit huszonegy év előtt a románok érdekében a magyar kormánytól kértem. És boldog volnék, ha a román törvényhozás ugyanolyan határozati javaslatot fogadna el, mint amilyent akkor javaslatomra a magyar képviselőház elfogadott.

A továbbiakban Jakabffy arról szólt, hogy az 1918. évi őszirózsás forradalomtól is visszavonult.

— Ezért — mondotta, — a forradalom napjaiban és azt megelőzőleg is, az ismerőseim legtöbbje tulságosan konzervatív, sőt reakcionáriusnak bélyegezett. Pedig nem voltam az, soha nem ítélték el a liberalizmust és a demokráciát. Csak az ál-liberalizmus és ál-demokrácia ellen küzdöttem, amelynek hősei egész közéletünket a forradalomba sodorták. És ma tizenhat év után, azt hiszem sokan vannak, akik úgy vélik, hogy akkor egy kissé több olyan konzervativizmus, mint amilyen az enyém volt, egy kissé több ragaszkodás a multhoz, nem ártott volna.

Ezekután a Führer-rendszerrel szemben foglaló állást.

— Megengedem, — mondotta — hogy ez a politikai rendszer nagy népeket, nagy hatalmakat ideig-óráig eredményesen vezethet, de kétségbe vonom, hogy ha kicsiny nemzetek és népkisebbségek politikai és kulturális életüket kaszárnya-szellemben vezetik, ebből reájuk valódi haszon és az emberi eszme tökéletesülése állhat elő. Kétségbevonom, hogy kisebbségi nemzetek élén a Führer Heros lehet, amikor csak erkölcsi hatalma van és hiányzik a kikényszeríthetőség azok az eszközei, amelyek nélkül a Führer csak operett-figura lehet.

— De ettől eltekintve hitem szerint a nagy és kis népek és különösen a nemzetközösségek ugyanugy nem járhatnak egy politikai úton,

Ebben különbözünk azoktól és éppen ezért politikánk színtere nem is annyira a törvényhozásban van, hanem inkább a mindennapi életben, a családban, a gyermeknevelés terén és a gazdálkodásban.

Az elnök ezután a társadalmi és gazdasági összetartásra hívta föl a kisebbségi magyarságot.

mintahogy nem rendezkedhetnek be egyformán a gyár- és kéziipar. Amíg az előbbi, nagy tömegtermékeknél az egységes szellemet nem nélkülözheti, addig a kéziipar, a kisipar az, amelyben mindenki a maga sajátos felfogását érvényre juttathatja és ez az ipar az, amely valóban művészi, szépet alkot.

— Nekünk a kis nemzeteknek és nemzetközösségeknek hivatásunk csak az lehet, hogy azt a kulturát, amelyet egyetemesnek mondunk, olyan módon ékesítsük, mintahogy a keleti-szönyegekben a nagy alapszínekben a különböző rendszertelenül beledobott, de éppen ezért érdekes színteltek. És ahogy az ilyen szönyegek alkotóinál individuálitásuknak érvényesülést kell engednünk, úgy a kicsiny népek és nemzetközösségek politikai vezetésében is meg kell hagynunk azt a rendszert, amelyben a többiek megvitatása eredményeként jelentkező vélemény érvényesül.

Nem „Führer”, csak „elnök”

— Önöknek tehát nem lesz Führerjük, — folytatta Jakabffy. — Önöknek az én szememben csak egyszerű elnökük lesz, aki tiszteli a multat, aki fanatikus az alkotmányos berendezkedéseknek, aki mindig demokrata volt és demokrata lesz, a szó igaz értelmében aki mindig liberális volt és liberális lesz, ha ez alatt az emberi értékek egyforma tiszteletét és megbecsülését értjük.

Ezután arról adott fejtegetést, hogy a pártnak a politikai munkán túl a magyarság nemzetközösségi helyzetét kell fenntartania és fejlesztenie. A bánsági párttagozat példát adott ahhoz, mikép kell az összes magyar kulturális intézmények részére méltó otthont teremteni s hogyan kell ifjúsági tagozatot megszervezni. A bánsági tagozatra az ő különleges viszonyai és körülményei azt a hivatást is előírják, hogy a szórvány-magyarság életútját megjelöljék és gyakorlatilag bemutassák azt a munkát, amely a szórvány-magyarság megmentésére alkalmas.

— Ennek a kérdésnek kiváló szakértői állanak rendelkezésünkre — mondotta Jakabffy — és olyan lelkes munkásai, akik már eddig is kiváló eredményeket mutathattak fel. A szór-

ványok megmentése elsősorban attól függ, vajon az ezekben élő minden lélek erkölcsi értékét és anyagi erejét megismerhetjük-e, hogy ezek számbavételével határozhatjuk el: mit kell érdekükben tennünk.

— Sehol az ország területén a magyarság nagyobb tömegei nem élnek annyira beékelve más nemzetek nagyobb tömegei közé, mint itt, a Bánságban. Ez a körülmény szintén olyan feladatot hárt reánk, amelynek elvégzésével nagy szolgálatot tehetünk az egyetemes kisebbségi gondolatnak. Nekünk meg kell találnunk azokat az utakat, amelyek az egyes kisebbségi nemzeteket egymáshoz közelebb viszik, nekünk példát kell adnunk ahhoz, hogy a mult minden keserűségét feledni tudjuk, ha ez a feledés egy szebb, blodogabb jövő biztosítéka lehet.

Egyéb választások és felszólalások.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Bethlen György gróf országos elnök, a Magyar Párt egyetemessége nevében üdvözölte Jakabffy Elemért, bánsági magyarpárti elnöké váló megválasztása alkalmával.

Kakuk János dr alelnök ezután az elnöki tanács további előterjesztéseit olvasta el. Figyelemmel arra, hogy az ujonnan megválasztott elnök nem a bánsági metropolisban, hanem vidéken lakik, elhatározták, hogy az 1932-ben megszűntetett ügyvezető elnöki állást újra felélesztik s erre egyhangulag dr Ungár Adolf eddigi ügyvezető alelnököt jelölték. Helyébe, valamint Veterány Viktor dr helyébe, aki tisztéről lemondott, alelnöknek egyhangulag dr Szathmáry Lajos oravitai ügyvezető elnököt és abszolút szótöbbséggel dr Gyulay János elnöki tanácstagot jelölték. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette az indítványt s a továbbiakban az üresedésben lévő elnöki tanácsnagysági helyekre megválasztott dr Veterány Viktor eddigi alelnököt, dr Litsek Zoltán ügyvédet, lugoji ügyvezető elnököt, aztán a jogerősen megválasztott új timisoarai református lelkész s végül dr Kun Ferenc ügyvédet. A nagy intézőbizottságha azokat a tagokat, akiknek négy éves mandátuma lejárt, újraválasztották.

Ezután dr Páll György főtitkár terjesztette elő évi jelentését, amelyhez Willer József országgyűlési képviselő is hozzászólt. Hangoztatta, hogy az elbocsátott tisztviselők érdekében tovább folytatja fáradozásait.

A társztagezatok közül dr Parecz Béla az aradmegyei és aradi párttagozat nevében, Markovits Manó, a bihormegyei és oradeai tagozat nevében, dr Litsek Zoltán a lugoji és severinmegyei, dr Szathmáry Lajos az oravitai és carasmegyei tagozat nevében üdvözölte a bánságiakat.

Végül még elfogadták Becskey István mérnök egy határozati javaslatát, amely az egyes felülnöbbségi sérelmekre utalva, a Magyar Párt parlament csoportját kéri, hogy azok orvoslásáért minden törvényes utat igénybe vegyen.

Magyarok! Olvassátok és terjesztétek a legszíntébb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**!

MAGYAR GÓG

Írta: NYISZTOR ZOLTÁN

Uri muri

Budapest, október hava.

Édes enyelgések és tartós unszólások után Szabó Istvánéknak sikerült rávenniök Kovács Jánosékat arra, hogy csütörtök este közösen „kirugjanak a hámból.” Szabóéknak ugyan nem kis anyagi gondjaik voltak, már két hónapja a vadligeti telek részletét sem tudták megfizetni, ami miatt az eddig oly keservesen kiszurkolt 350 pengő is veszendőbe ment, de azért a lelkiismeretüket, könnyen megnyugtatták, hogy az embernek „a társadalmi életre és összeköttetésre” is áldoznia kell. Szabóéknak csak kifizetetlen számláik voltak — persze nem kis tömegben — a szabónál, a cipésznél, a rőfősnél és a sarki fűszeresnél. Dehát többéves tapasztalatból tudták, hogy azok várni tudnak s holmi kis számlák perelgetésével nem rontják el az urak mulatságát.

Az igazi fejtörést az okozta, hova menjenek, mert hogy odahaza abban a rongyos kis két- vagy háromszobás lakásban nem lehet mulatni, azt kezdettől fogva világosan látták. S ezért egyértelműleg a vendéglő mellett határozta. De melyikbe menjenek? Az asszonyok ugyan habozás nélkül valami „fényes, zenés,

mondén” hely mellett döntöttek, a férfiak azonban kétségbeesetten idézgették emlékükből az ilyen fényesebb helyek kívülről kiakasztott el-lapjainak horribilis árait. Ezeket a mondén helyeket belülről ugyan ők sem ismerték, de ime, nem volt haszontalan dolog hébe-korba megállni a fénytől izzó ablakok előtt, bekukantani a függöny mögé s alaposan áttanulmányozni az utcára kifüggesztett étlapok árait.

Végre is egy körüti nagyvendéglőben állapodtak meg, amely fényes is, zenés is, mondén is, az árai sem túlmagasak s a hivatalfőnök multkori dicsekvése szerint olyan óriási adagokat adnak, hogy „megenni képtelenség.”

Szabóék is, Kovácsék is — bár ez nem volt megbeszélve, sőt tagadták volna egymás előtt — két napig formálisan bójtöltek a muri előtt. Az asszonyok csak falslevest főztek s lévén a paprika hallatlanul olcsó, lecsót virstlivel. A gyermekek ugyan élesen kifogásolták, hogy sok a paprika és túlkevés a virstli-darab, de a házi-asszonyok megnyugtatták őket, hogy a hús némileg elfőtt és szétmállott a lecsóban.

Csütörtök este aztán ragyogó arccal, de a koplalás következtében alaposan megereszkedett izmokkal indultak el Kovácsék is, Szabóék is külön-külön a vendéglőbe. Ugy viselkedtek mint született urak. Kovács úr messzire kilökte az ajtót felesége és sógornője előtt s olyan fejtartással vonultak be, mint ahogy fejedelmek

Az olasz csapatok az északabessziniai vonalon általános támadásba kezdtek

A négus vasárnap ünnepelte koronázási évfordulóját

Rómából jelentik: A sajtó és propaganda-minisztérium vasárnap kiadott 36-os számú harctéri jelentése a következőképpen hangzik: De Bono tábornok táviratozza, hogy az olasz csapatok vasárnap reggel 6 órakor az egész harcivonalon újból megkezdték a támadó tevékenységet. Az olasz hadoszlopok Dolo és Makale irányában nyomulnak előre.

Egyéb hírek szerint Makale körül nagyobb területen folynak a hadműveletek, mint eddig. A legerősebb támadás Adigratból indul ki. A déli, szomáli frontszakaszon, Ogadenben szintén élnék harci tevékenység folyik, különösen a légi felderítés terén.

Az addisz-abebai volt olasz követ frontszolgálatra jelentkezik.

Dzsibutiból jelentik: Vincí gróf, olasz követ kíséretével vasárnap hajóra szállt, hogy Massauába, Eritrea fővárosába utazzék. Ott mindnyájan katonai szolgálatra jelentkeznek.

Dalolva indultak támadásra az olasz katonák. Előttük bennszülött csapatok tisztítják az utat a bennszülöttektől.

Aszmarából jelentik: Az északi olasz csapatok már türelmetlenül várták az offenzíva megindítását Makale ellen s a lelkesedés tetőfokra hágott, amikor megérkezett a parancs az előnyomulásra. A hatalmas katonai gépezet az egész vonalon megindult.

Az Aduától Entischíóig terjedő szakaszon az olasz csapatok elhagyták védelmi állásaikat és énekelve megindultak. A második hadtest

Akszumtól kiindulva, a Circire folyó völgyében végighúzó karavánuton halad előre. Biroli tábornok ascarai hadtestének bennszülött csapatai előljárnak és megtisztítják a terepet a leselkedő abesszinektől. Az ascarai hadtestre vár az a feladat, hogy elfoglalja a 2300 méter magas Abaro hágót, mely Makale kulcsa.

Újabb tizenhatezer olasz katonát vittek Nápolyból Kelet-Afrikába.

Nápolyból jelentik: A keletafrikai hadszínterre folyó csapatszállítások új erőre kaptak. Vasárnap 16 ezer katonát indult el Nápolyból. 6 csapatzállító hajóval. Kedden újabb 2300 feketéinges kél utra Kelet-Afrika felé.

A diplomáciai testület nevében az angol követ üdvözölte a négust a koronázási évfordulón.

Addisz-Abehaból jelentik: A négus vasárnap ünnepelte koronázásának ötödik évfordulóját. E zalkalomból a császár és császárné hatalmas trónon foglaltak helyet. Ott fogadták a diplomáciai testület és a külföldi sajtó képviselőinek üdvözlését.

A diplomáciai testület nevében az angol követ üdvözölte a négust. Sajnálkozását fejezte ki afelőtt, hogy Etiópia egét felhők borítják.

A négus válaszában hangoztatta, hogy mindennap imádkozik a béke helyreállításáért. — Országom minden erejét latba kell vetni, — mondotta, — hogy meggyógyuljanak azok a sebek, amelyeket az országon ejtettek.

Győzelmes előhaladás csaták nélkül

Szejum herceg hadserege eltűnt. A déli harctéren is megindult a támadás

Aszmarából jelentik: Az új olasz offenzíva győzelmesen halad előre. A három északi hadtest az előírt haditerv alapján folytatja előnyomulását. Az előnyomuló csapatok elérték már Debra Siont és Enba Mackala helységeket. Az egyik hadtest már Hausien előtt áll. Az olasz előőrsek már be is vonultak Hausienbe s a lakosság minden feltétel nélkül behódolt.

Addisz-Abehaból jelentik: Mussaali irányában olasz lovasság indul dél felé és a támadás valószínűleg a dzsibuti—addisz-abebai vasútvonal ellen fog megindulni. Szejum herceg

hadserege mintha teljesen eltűnt volna. A légi felderítés során az olaszok Dessziénél 3 ezer főnyi abesszin csapatot láttak Makale felé menetelni.

Az északival egyidőben a déli hadszíntéren is megindult a támadás. Az olaszok arcvonala Szomáltól Kenyáig és Danakiltól Szudánig húzódik.

A Havas megerősíti, hogy Dessziénél nagy számú etiop csapatot gyűjtöttek össze. A Havas azt is jelenti, hogy az olaszok Hausient megszállták s főcéljának kitűzték az olasz lobogót.

Eltűnt a tokája

„Kövér és elviselhetetlen” alak eltűnt.

Kruschen sőtől jól érzi magát és energikus

„46 éves vagyok” — írja egy hölgy — „és elkezdtem csunyán hizni. Egy évvel ezelőtt felhívtá egy ismerősöm figyelmemet a Kruschen sóra. Minthogy alkalmazott vagyok, ökvetlenül szükséges volt, hogy kellemes, nyulánk alakom legyen. Nem akarom állítani, hogy Kruschen nyulánkká és leányossá tett, mert ez nem lenne igaz. De az a kellemetlen, érettebb korban felépő csúf kettős toka eltűnt és állandóan jól és energikusnak érzem magam. A rettentő fáradtság és hágyadtság az egész napi üzleti munka után eltűnt. Egész családom csodás hasznot húzott a Kruschen sóból.” — O. O. S.

Kruschen az ideális keveréke hat különböző ásványi sónak. Tartalmazza Karlsbad, Ems, Kissingen és más világhírű európai forrás vizének fő alkotó sóit, amelyek miatt nemzedékek keresték fel e forrásokat. Kruschen a kövérség okozója ellen harcol, mert segíti a belső szerveket, hogy munkájukat rendesen végezzék, — hogy naponta eliminálják azokat a felesleges és mérges anyagokat, amelyek, ha felhalmozódnak, a szervezet által hájjá alakulnak.

A Kruschen só több mint 120 országban árulják és most már Romániában is beszerezhető minden gyógyszerárban és drogeriában. Egy nagy üveg ára 95 lei, egy kis üveg ára 60 lei.

Amba-Alagi vidékén várja Szejum herceg az olaszokat. Egymillió újonnan felszerelt katona az abesszin főváros védelmére.

Párizs. A Journal tigreji jelentése szerint Szejum herceg Makalétól délre fel akarja tartóztatni az olasz előnyomulást és ezért erős védelmi állást épített ki Amba-Alagi vidékén.

A Figaro szerint ha Európából fegyver- és löszerszállítvány érkezik Abessziniába, a négus egymillió főnyi haderőt szervez olyan férfiakból, akiket eddig nem küldtek harcra. Ezeknek a feladata az lesz, hogy Addisz-Abebat megvédelmezzék.

A lap jelentése szerint az abesszin sebesültek száma sokkal nagyobb, mint gondolják s eléri a 30 ezret.

... és terjesztések legújabb magyar lapok

Erdélyi Lapok

... a férfiak azonban...
... emlékübe az...
... kívülről kiakasztott...
... Ezeket a mondan...
... nek sem ismerték, de...
... alan dolog hébe-korba...
... ablakok előtt, bekuk...
... és s alaposan átanulm...
... gesztett étlapok árait...
... i nagyvendéglőben álla...
... es is, zenés is, mondan...
... asak s a hivatalfőnök...
... rint olyan óriási adag...
... enni képtelenség.”

... bár ez nem volt...
... ták volna egymás elő...
... bőjtöttek a muri előtt...
... slevest főztek s lévén a...
... s, lecsót virstlivel. A...
... n kifogásolták, hogy sok...
... virstli-darab, de a házi...
... ák őket, hogy a hús né...
... ott a lecsóban.

szoktak az udvari bála. Kovács urat, akit szürke hétköznapijain hivatalában gyakran elfog a bizonytalanság és a csekélyértékűség érzése, most a kivilágított vendéglő, a fényesen terített asztalok, a pincérhadak láttára valami hallatlan fölény és biztonosság öntötte el. A pincérek mély hajbókolására alig biccentett, egy szemvillanással kikereste a legjobb, központi fekvésű asztalt, honnan mindent látni lehet s amit mindenkinek meg kell látni s aztán egy halk, de erélyes parancsal odavezényelte az asszonyokat.

Szabóék tíz perccel később érkeztek a sógorokkal, bár a pontos időben előre megállapodtak. Mentésül az autóbusz késését hozták fel, pedig a késés tervszerű volt. Szabó István ugyanis egy fokkal magasabban állott a hivatali ranglistán Kovács Jánosnál s az asszony előrelátó gondossága és finom figyelme folytán ezt valahogy éreztetniük kellett Szabókkal. Bevonulásuk a vendéglőbe nem kisebb biztonsággal és úri fölényel történt. Lármásan csókolóztak, kezeleltek, megdicsérték a pompás időt, megrótták a Beszkárt lehetetlen közlekedési rendjét s aztán néma sóvárgással az étlap tanulmányozásába merültek. A pincér megpróbált ajánlatot tenni egy „remek” fogásra tartással, egy „pompás” özgerinccre, de Szabó úr leintette.

A tanulmány sokáig tartott. A pincér hamarosan észrevette, hogy a hölgyek és urak egyaránt nem annyira az ételek nevét, mint in-

kább az étlap jobboldalán azok árát böngésszik. „Sóheréknél lakodalom” — gondolta magában s türelmesen, de már nyeglébben várakozott. Kovács úr szólalt meg először:

— Hozzon kérem egy nagy adag kolozvári káposztát, ezt már rég nem ettem — mondta fölényesen és hangosan s aztán halkabban hozzá tette — két tányért kérek hozzá! Szabóék a malactokányának adták az előnyt, ugyanazzal az indokolással, hogy már rég nem ettek. S hogy a közös muriban minden egyöntetűen menjen, Kovács kedvéért ők is egy adagot, de két tányért kértek. Az italosnál előljáróba sört rendeltek, maguknak korsóval, az asszonyoknak pohárral s hogy az italnak ágyat csináljanak, sóskifli után nyúltak. A férfiak hamisítatlanul elegáns és lovagi mozdulattal nyújtották a kifliket a hölgyek felé, óvatosan töretek belőle, de úgy, hogy a nagyobbik fele az ő markukban maradjon. A végén is sikerült két kiflivel hat embert kielégíteni.

A pincér hiába jelentkezett az első fogás után további megrendelésre, a társaság elhárította magától az ajánlatot. „Olyan adagokat adnak, hogy az ember egyet sem tud megenni” — mondta Kovács úr boldogan és mentegőzve. A pincér is csak a szakma szabályainak engedelmessé próbálkozott az újabb ajánlatokkal, tapasztalatból azonban már előre jól tudta, hogy ezek ugyan mást fogyasztani nem fognak.

A vacsora után bort ittak. Közönséges, komisz kocsmabor volt, de a legolcsóbb az árla-

pon. A nagyuri indokolás azonban itt sem hiányzott: „Hozzon csak asztalt, az a legjobb, mert abból fogy a legtöbb.” Aztán sok szóval alaposan nyakalni kezdték. Mire a cigány a csendes, édesbús hallgatóság után a vérlázító csárdásoknál tartott, a hölgyek szeme vérszesen csillogott, az urak kipirult, vörös arccal gesztikuláltak és Szabó István néha már csettintett is az ujjával.

Tizenegy óra tájban felkerekedtek, mert eszükbe jutott, hogy reggel hivatal is van és hangos tereferével elindultak hazafelé. Szabóék azt indítványozták, hogy egy kis szellőzés céljából menjenek gyalog a köruton végig. Ez volt a vesztség! A kávéházak nagy fényes ablakai gőzölgőve tükröződtek ki az utcára s az ötödik kávéháznál már mindenkinek eszébe jutott az, aminek Kovács úr adott hangot, hogy „be kellene menni egy feketekávéra.” Az egyesült Kovács- és Szabó-házaspár a kávéházba már egyenesen mint főuri társaság vonult be. Nyeglén, de parancsolóan, kacarászva, de látatlanba véve mindenkit, léptek be és foglaltak helyet. Persze a feketekávévénál ilyenkor már nem lehet megállni. A fekete csak intermezzo ilyenkor, olyan átmenet nemesebb italokra. Már senki sem csodálkozott, amikor Szabó úr parancsolóan vágta ki a magyar úri muri nagyágyuját: pezsgőt pincér!

Újból felvillanyozódtak, a kedvük is gyönyögni kezdett, mint a pezsgő habja s Kovács úr már halkán dudorászásba fogott. Az asszonyok idegen asztalokkal szemeztek, a fér-

A november 14-iki politikai nagygyűlések eltiltása miatt Goga levelet intézett Tatarescuhoz

A Nemzeti Parasztpárt tovább folytatja gyűlési előkészületeit

Bucuresti. Saját tud. Goga hétfőn válaszolt Tatarescu miniszterelnöknek arra a levele, melyben a párt november 14-iki gyűlése engedélyezésének megtagadását közli s melylyel azonos tartalmu levelet küldött Mihalache-nek, a nemzeti parasztpárt elnökének is.

Goga levelének lényege a nemzeti parasztpárt elleni támadás. Mindenekelőtt kifogásolja, hogy a miniszterelnök ugyanolyan tartalmu levelet küldött neki is, mint a nemzeti parasztpárt elnökének, holott a két párt célkitűzései és módszerei teljesen ellentétesek. Goga a lovábbiakban zsarolási kísérletnek minősítette a nemzeti parasztpártnak 14-ére tervezett tüntetését és törvényesnek ismeri el a gyűlés betiltását. Azt tudomásul veszi, de hangoztatja, hogy a parasztpárti nagygyűlés betiltásának várható következményeit illetően a kormány nagy felelősséget vesz magára.

Lapjelentések szerint

Goga november 28-án rendezti meg bucarestii nagygyűlését, melyre 60 ezer embert vonultat fel.

A nemzeti parasztpárt erdélyi tagozata a Dacia Traiana termében, Bucurestiben vasárnap gyűlést tartott. A gyűlésen a párt vezérémberei és Dobrescu, volt bucaresti főpolgármester tartottak beszédet. Kimondták, hogy a nagygyűlést engedély nélkül is megtartják.

Hétfő déli bucaresti jelentés szerint a CFR igazgatósága rendeletet küldött az összes vidéki állomásokhoz, mely szerint — tekintettel a november 14-re tervezett népgyűlések betiltására — sem politikai pártnak, sem magánosoknak Bucurestibe jövetel céljából vasuti kocsikat rendelkezésre bocsátani nem szabad.

Mint hírlik, a kormány egyáltalában nem szándékozik engedélyezni a nemzeti parasztpárt nagygyűlését későbbi időpontban sem.

Kompenzálják a folyó adókkal a múlt évi bérkülönbségeket

Ismeretes, hogy a Háztulajdonosok Szövetsége memorandumot nyújtott be a pénzügyi kormányhoz aziránt, hogy rendelje el ezeknek a bérkülönbségeknek a kifizetését, vagy legalább engedélyezze ezeknek a kinstári tartozásoknak a jogosult adózók folyó adóiba beszámítását. A Háztulajdonosok Szövetsége egyben ebből az érdekből országos akciót is indított és megkereste az országban működő összes háztulajdonosi szervezeteket az általa megindított akcióhoz való csatlakozásra. A megkeresett szervezetek, élükön a bucarestii háztulajdonosi szindikátussal, magukévá tették az indítványt, és ennek az országos mozgalomnak az eredménye, hogy a pénzügyi kormány elismerte a kívánság jogosultságát és elrendelte, hogy az 1934—35. évre járó bérkülönbségeket az adózó adójába beszámítsák. Erre a pénzügyi adminisztrációk rövidesen utasítást fognak kapni. Ennek folytán tehát figyelmeztetjük tagjainkat és általában háztulajdonos társainkat, hogy esedékes adóikat ezen, most már engedélyezett kompenzálás útján rendezzék. A Háztulajdonosok Szövetségének ügyvezető-elnöksége.

fiak azonban a pezsgő kezdeti felvillanyozása után némileg bambán és értelmetlenebbül, a beszélgetés fonálát el-elvesztítve, de hangosan s nagyokat gesztikulálva diskuráltak.

Az éjfél már rég elverte az óra, amikor az asszonyok unszolására szedelőzködni kezdtek. Nagy cechet fizettek s a fizetésben alig tudtak meggyezni, mert mindenki az egész számlát fizetni akarta. A keresztutnál azután elváltak egymástól, becsületeszóra erősítve és bizonygatva, hogy még soha ilyen jól nem mulattak.

Mire hazaértek, a szél elvitte a mámor büszke érzését s ahogy lefekvésnél pénztárcáikat megnézték, már keserűre nyult a képük.

— Na, kellett ez nekünk. — mondták a férfiak az asszonyoknak. — Negyvenhét pengőbe került a muri. Két hétig élhettünk volna belőle becsületesen! — Az asszonyok a férjüket okolták, a férjek az asszonyokat. Mindenki másra háritotta az uri muri gondolatáért, lefolyásáért és következményeire a felelősséget.

— Soha többet azzal az állattal el nem megyek — állapította meg toporzékolva és tehetetlen dühvel Szabó ur Kovácsról és Kovács ur Szabóról.

Másnapról kezdve két hétig Szabóknál és Kovácsknál déiben csak főzelék virstli nélkül, este pedig csak töpörtyű járta. De azért a mulatságuk — igazi magyar uri muri volt!

A színházi iroda közleményei

— Aki mer, az nyer, kedden este utoljára kerül színre, rendes helyárrakkal.

— Délutáni előadások. Kedden délután 5 órakor a Vadvirág nagysikerű operett, szerdán délután 5 órakor a Vikli énekes vígjáték és csütörtökön a Sárga lilom operett lesz a színház műsorán olesó helyárrakkal.

— Bob herceg. Csütörtökön este ujtja fel a színház operett együttese a Bob herceg bűbájos operettét teljesen új beállításban, újszerű rendezésben, teljesen új díszletekkel, parádés szereposztásban Solymosán Magdával a címszerepben. A Bob herceg csütörtökön olesó helyárrakkal kerül színre.

— Történekmég csodák. Ábrahám Pál világsikerű, legújabb és legmulatságosabb dzsess operettje. Ezt a fővárosi nagy színházakban sorozatos előadásokat megért operett újdonságot mutatja be a színház operett együttese. A színház a legnagyobb áldozatkészséggel hozza ki ezt az operettet. Tündöklő díszletek, ragyogó ruhák, raffinált világítási eszközök készültek a darabhoz. Gróf László óriási apparátussal végzi a darab előkészítési munkálatait, amelyben az operett együttes legjobbjai játszó a főszerepet. Történekmég csodák pénteken este, szombat délután és este, vasárnap délután 6 órakor és este 9 órakor lesz a színház műsorán mindenkor rendes helyárrakkal.

HETI MŰSOR:

November 5. kedd délután 5 órakor: **Vadvirág**. (Solymosán Magda, Szegedi Sándor Stefi, Stefanidesz Il., Jenei János, Tompa Sándor, Tóth Elek felléptével. Olesó helyárrakkal. — Este 9 órakor: **Aki mer, az nyer**. (Hatodszor és utoljára).

Szerda délután 5 órakor: **Vikli**. (A címszerepben: Solymosán Magdával, olesó helyárrakkal. — Este román előadás.

Csütörtök délután 5 órakor: **Sárga lilom**. (Solymosán Magdával, olesó helyárrakkal). — Este háromnegyed 9 órakor: **Bob herceg**. (Teljesen új betanulásban, a címszerepben Solymosán Magdával).

Péntek háromnegyed 9 órakor: **Történekmég csodák**. (Ábrahám Pál világhírű nagyoperettje, először. Páratlanul ragyogó kiállításban. Szegedi Sándor Stefi, Stefanidesz Il., Wojtiewski Elvira, Jenei János, Tompa Sándor, Kőszegi Margit, Borovszky Oszkár, Ihász Aladár, Csóka József, Rajnai Sándor fellépésével. Rendező: Gróf László).

Szombat délután 5 órakor: **Történekmég csodák**. (Másodszor, rendes helyárrakkal). — Este 9 órakor: **Történekmég csodák**. (Harmadszor).

Vasárnap délután 3 órakor: **Ma éjjel szabad vanok**. (Olesó helyárrakkal). — Délután 6 órakor: **Történekmég csodák**. (Negyedszer és utoljára). — Este 9 órakor a Katolikus Körben: **Mánás Miska**. (Teljesen új rendezésben mérsékelt helyárrakkal).

A mozgószínházak műsora

Apolló: Heidelbergi diákélet.

Omla szünet.

Heyman: Minden nőt szeretek.

Fórum-mozgó (ezelőtt Filmpalace): Beyond Bengal.

Materny Imre esperes ünneplése 70-ik születésnapja alkalmából. Lélekemelő ünnepszeret rendezett az evangélikus egyház vasárnap. Materny Imre, az egyház illusztris főesperese most töltötte be 70. életévét s ebből az alkalomból megható, kedves formában adott kifejezést a gyülekezet hálás szeretetének és ragaszkodásának. Istentisztelet után a gyülekezet, élén a presbiteriummal, iskolaszékkel, gyámintézet, aranybetűs selyemszalaggal ellátott hatalmas virágkosara és virágcsokrai fogadták kitörő éljenzés mellett a közszeretethen álló főpásztort. Ba cher József, az egyház főgondnoka magasan szárnyaló beszéddel üdvözölte a felekezetre tekintet nélkül általános köztiszteltnek örvendő főesperest. Utána Butyka Lajosné, a női gyámintézet tiszteletbeli elnöknője köszöntötte megható, szép szavakkal az ünneplést, mint az intézet titkárát. Majd Nosz Gusztáv nyug. tanár, költői szépségű beszéde hangzott el. Az ősz főpap nemes veretű, könnyekig megható szavakban köszönte meg a hálás megemlékezést.

Egyéves őszibarack

oltványaim jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm.

Székely virágüzlet

Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 26.

Dr Fried János sirkövének leleplezése. Vasárnap délelőtt 11 órakor az ortodox izr. temetőben leleplezték dr Fried Jánosnak, a gyáriparosok országos szervezete és a Csarnok kiváló főtitkárának siremlektét, nagy közönség jelenlétében. A felavató beszédet Farhas István, a Csarnok elnöke mondta.

Sándor Stefi szubretprimadonna végigjárt szott két darabot, bár tudta, hogy apja koporsóban fekszik. Vasárnap délután Oradeán színházi előadás alatt táviratot kapott Sándor Stefi, a kitünő szubretprimadonna Szegedről, hogy édesatyja szívvelhűdéssel meghalt. A primadonna sírva borult öltözőjének asztalára, de aztán, mikor az ügyelő szólította, nagy önfegyelmel bement a színpadra és végig játszotta szerepét, úgy hogy a közönség nem is sejtette, milyen nagy gyász érte kedvencét. Az esti előadást is végig játszotta, mert szerepébe hirtelen beugran nem lehetett s az előadás fennakadt volna. Dr Kádár Imre igazgató, amikor megtudta, milyen súlyos csapás érte a színésznőt, azonnal szabadságot adott, hogy atyja temetésére utazhasson.

Temetés. Bocioe Tománé szül. Moss Eudoxia 69 éves korában meghalt. Temetése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”).

A Társadalombiztosító hirdménye. társadalombiztosító igazgatósága tudomására hozza az érdekelteknek, hogy mindazok, akik ellen kihágás miatt jegyzőkönyv vétetett fel a járulékok fizetése ügyében, az 1935 évre vonatkozóan, 5 százalék föbbletet fizetnek. Akik 1936 januárban esnek kihágási eljárás alá, 20 százalék fizetési föbblettel sújtotnak. Azok pedig, akik 1936 március 31-éig befizetéseiket nem teljesítik, az egész büntetési összeget tartoznak megfizetni.

Egy öreg ember öngyilkossága. A Köblös-telepen vasárnap bereitvával átvágta ütőerét és a nyakát Dobai Lajos műköszőrűs. A szegény öreg embernek senkije se volt, nagy nélkülözésben élt. Szegényes szobáját vasárnap rendbetette, lefüggönyözte az ablakot s ágyába fekvőve bereitvával felvágta az ereit, majd átvágta a nyakát az ütőerét is. Mikor délután a házbeliek rátaláltak, már régen halott volt. Minden hátrahagyott vagyona 26 lej volt, amit egy rozoga asztal fiókjában találtak meg.

Az Építőiparosok Szövetsége felhívja a kocsis és lótulajdonos gazdák figyelmét, hogy a kocsigyártó, kerékgyártó és kovács iparosoknak meghatározott árszabályuk van s így a fent felsorolt szakmához tartozó iparosok az árszabályban feltüntetett árnaknál, amely a végzett munka mennyiségére és minőségére figyelemmel lett számítva, többet nem követelhetnek.

Friedmann Hermann halála. A város községi életét súlyos csapás érte: meghalt vasárnap reggel Friedmann Hermann, a Dreher Haggenmacher sörgyár vezérigazgatója. Az ötven éves férfi négy hét előtt tüdő- és mellhártyagyulladásra kapott, amely elgyengesedett és bár Clujról, Budapestről neves egyetemi tanárokat hívtak a betegágyhoz, az általános vérméregedést megállítani nem lehetett. Friedmann feleségét a sörgyár üzemét mai nivójára, jelentős részt a kereskedelmi és gyáripari életben, ahol szaktekintély volt és hosszú időn át tagja volt a Magyar Párt intéző bizottságának Hétfőn délután elhunyt nagy részvét mellett. A koporsónál a sörgyár igazgatóság nevében dr Cziffra Kálmán ny. főispán beszűzött el a halottól. Még több bucsubeszéd hangzott el, amelyekben az elhunyt érdemeit méltatták. Az elhunyt özvegye felöltöztet fia és nagykiterjedésű család gyászolja.

A magyar közoktatásügyi miniszter hivatalos látogatásra ment Lengyelországba

Budapestről jelentik: Hóman Bálint, valóság- és közoktatásügyi miniszter vasárnap Szily Kálmán államtitkár, br Villáni követségi tanácsos és dr Terböcz miniszteri osztálytanácsos kíséretében Varsóba utazott.

Hóman Lengyelországba való elutazása előtt a pályaudvaron a következőket mondotta a hírlapíróknak:

— A két nemzet között létrejött kulturális egyezmény realizálása ügyében fogok Lengyelországban tárgyalásokat folytatni. Az eddigi tervek szerint a hét végéig maradok Varsóban.

A Reggeli Ujság úgy értesül, hogy Hóman rövidesen Berlinbe utazik, hogy a magyar-német kulturális egyezmény megkötéséről tanácskozzanak.

Görögországban megtörtént a népszavazás az államforma változtatásáról

Kilencven százalékon is túlmegy azok száma, akik a királyság visszaállítását kívánják

Athénből jelentik: Görögország vasárnap lezavazott az államforma kérdésében. A szavazás teljes rendben folyt le. Kondylis, Caldaris és más előkelőségek délelőtti szavaztak le. A fővárosban a nap folyamán több lelkes tüntetés volt a királyság mellett. Kondylis kiáltványt intézett a lakossághoz, hangoztatva, hogy Görögországnak szüksége van a királyság visszaállítására. Felhívja a görög népet, hogy szakítson a meddő pártviszályokkal és csatlakozzék hozzájuk, akik vissza akarják állítani az országot történelmi múltja magaslátára.

Az egész országban teljes a rend és nyugalom. A fővárosban napkelte után nyitották ki a szavazóhelyiségeket. A szavazás zárt borítékú szavazólapon történt, amit az urnába kellett dobni. Hír szerint a köztársaságiak nagyrésze is a királyságra szavazott, mert azt remélik, hogy végre helyreáll az országban a rend és nyugalom. Általában arra számítanak, hogy a lakosság 80—90 százaléka a királyság mellett döntött.

Athénből jelentik: A fővárosban a népszavazás során leadtak összesen 141 ezer 457 szavazatot. Ezek közül 138 ezer 700 a királyság mellett, 1930 a köztársaság mellett foglalt állást. A vidéki lakosság állásfoglalása még egyöntetűbb; így Szalonikiban a leadott 68 ezer szavazat közül 67 ezer esett a királyságra.

Kondylis tábornok kijelentette, hogy bár a győzelem előrelátható volt, ez az eredmény minden várakozást felülmúl.

Kommunista összeesküvés eredménye volt a kínai miniszterelnök elleni merénylet

Egy újságíró volt a főszervező

Pekingből jelentik: A kínai miniszterelnök ellen elkövetett merénylet ügyében bevezetett nyomozás messzeágazó kommunista összeesküvést leleplezett le, melynek célja Csang-Kaj-Sek tábornok meggyilkolása volt. De mert a tábornok környezete annyira éber volt, hogy nem tudtak közelébe férkőzni, a miniszterelnököt szemelték ki áldozatul helyetté. A szervezet szálai messze szétágazna a kumintang körében is. Az összeesküvés megszervezésében nagy része volt Kina egyetlen, közismert hírlapírójának, aki tanulmányait Moszkvában végezte. Hivatérve azt hangoztatta, hogy teljesen kigyógyult a bolsevizmusból, szélső nacionalistának és a kumintang hívének adta ki magát. Tagja is lett a kumintang-pártnak, melynek a központjában dolgozott. A hírlapíró lakásán tartott házkutatás során számos moszkvai levelet és egyéb terhelő iratokat találtak.

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK

játékosai és a nagyközönség számára a legteljesebb garanciát jelenti.

TELJES BIZALOMMAL LEHET IRÁNTA!

A Sorsjáték állami intézmény. Játékterve nyilvános, bárki elkérheti és megvizsgálhatja. Ebben matematikai pontossággal áll: a játékosok között kioszt négy hónap alatt 72.319 nyereményt 284.634.560 lei értékben. E nyeremények 4. osztályra vannak felosztva és kisebbek vagy nagyobbak, de minden esetre kiosztásra kerülnek. Semmi sem változtathat az Ön bizonyos, kategorikus szerencsén. Bizonyos számú személy, a terv szerint, okvetlenül nyerni

fog. Természetesen nem nyerhet minden játékos egyszerre, de a szerencse Önt is eléri, valamelyik reggel, mert minden hó 15-én bizonyosan és késedelem nélkül jön. A huzásokat egy bizottság vezeti, amely a legfelsőbb számvevőszék egyik elnökeiből, az ilfovi törvényszék egy

NOVEMBER
15-én
van az első osztály
HUZÁSA.

Vásároljon idejében sorsjegyet. A téli sorsjáték, a február 15-iki nagy huzással, az egész országban a milliomosok nagy számát, a nyerők tizezreit fogja megermenteni!

ügyészből, a közegészségügyi minisztérium egy delegátusából és a Sorsjáték egy igazgatójából áll. A közönség is jelen van a sorsolásnál. Ime még egy biztosíték, hogy teljes bizalommal lehet a SORSJÁTÉKHOZ!

A francia közvélemény nyugtalan a genfi megtorló rendelkezések miatt

A Laval-kormány bukását hiesztelik

Párizsból jelentik: Lavalt, aki vasárnap érkezett haza Genfből Párizsba, egyes lapok kormányválságról szóló hírekkel fogadták. Az Oeuvre azt írta, hogy Laval hazaérkezése után beadja lemondását.

A pályaudvaron a hírlapírók kérdést intéztek Lavalhoz, mi igaz ezekből a hírekből. A miniszterelnök kijelentette, hogy: a képzelt szülte őket.

A francia közvélemény különben nyugtalanul fogadta a genfi szankciós rendelkezéseket.

A Petit Journal megszavaztatta olvasóit, csatlakozzék-e Franciaország a megtorláshoz, vagy semlegességet tanusítson. A beérkezett válaszokat két részre osztották. Az egyik: az egyesületek és szervezetek, másik a magánosok válaszainak csoportja.

Az egyesületek és szervezetek 53 százaléka szavazott a szankciókhoz való csatlakozás mellett, a többi a teljes semlegességet kívánta.

A magánosok által leadott szavazatok 63 százaléka követelte a teljes semlegességet és csak

37 foglalt állást a megtorlás mellett. Katonai megtorlást a szavazóknak csak másfél százaléka sürgetett.

Párizsban egyébként még mindig biznak abban, hogy Laval új erővel folytatni fogja békítési kísérleteit és végre sikerülni fog a viszály mielőbbi befejezését elérni.

Hoare angol külügyminiszter elégedetten beszél a genfi eredményekről

Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare, angol külügyminiszter vasárnap visszaérkezett Genfből Londonba. Megérkezésekor a croydoni repülőtéren reá várakozó újságíróknak nagy meglepetéssel beszélt a Genfben történetekről. Aloisival folytatott megbeszéléseiről annyit mondott, hogy a személyes kapcsolatok létesítése Genfben könnyebb, mint másutt, s ő kihasználta ezt az alkalmat, hogy megbeszélést folytasson az olasz megbízottal. Nagy elismeréssel szökött Van Zeeland belga miniszterelnök genfi szerepléséről.

Politikai körökben nagyfontosságúnak tartják azt, hogy Laval és Hoare között szoros együttműködés alakult ki, ami előreláthatólag nagy hatással lesz az események kialakulására.

Még álmodni is helyesen kell!

— Egy bécsi álomkísérleti állomás érdekességei —

Az egyik bécsi tudományos intézetben nagyjelentőségű álomkísérletekkel foglalkoznak. A kísérleti személyeknek hetekig, hónapokig szigorú kontroll alá veszik az álmait. Az almokról kimerítő jegyzőkönyveket készítenek és igyekeznek összefüggéseket felderíteni az álom és az illető valóságos élete között. Az álmokat gyakran megpróbálják külső hatásoknak alávetni: az alvó emberek szemébe világítanak vagy egy parafómós üveget dugnak az orra alá, esetleg ráütnek a fejére. A kísérleti személyt aztán felköltik és jegyzőkönyvbe veszik, hogyan változott az álom a külső ingerek behatására. A legpontosabb analízis azonban az álomképek és az előző napi lelki benyomások kapcsolatairól készül.

Egy asszisztens kalauzol az érdekes laboratóriumban.

— Ön nem álmodik helyesen. — mondja es rosszalólag néz rám.

— Tessék? — kérdezem meglepetten.

— Ön nem álmodik helyesen. — ismétli.

— Fogalma sincs róla, mekkora szerepe van az álomnak az emberi életben. Megfigyeltem, a legkevesebb ember tud helyesen álmodni. Pedig, higye el, a jó és szép álom a boldog élet titka.

— En egyáltalában nem szoktam álmodni. — vallottam be szégyenkezve.

— Az nem áll. — válaszolta az asszisztens szigorúan. — Mindenki álmodik, csak reggelre nagyon sokan elfelejtik, hogy mit álmodtak. Rendesen olyan emberek ezek, akik túlságosan is kevés jelentőséget tulajdonítanak az álomnak. Kis gyakorlattal, kis önellenőrzéssel rövidesen ön is odáig viheti, hogy megjegyzi az álmait. Csak nem szabad a felébredés után azonnal, két lábbal belelépni az ébrenlét realitásába, hanem pár percig igyekezni kell még elszenderegni az álom jótékony karjaiban. Ebben az utóalvásban, amely félig még alvás, félig már ébrenlét, könnyűszerrel visszaidézheti magában az éjszaka álomképeit, amelyeket, hogy hasonlattal éljek, ez az utóalvás sodor az éberség partjaihoz.

— És mi szükségem van erre? — kérdeztem naivul.

— Jegyezze meg, a helyes álmodás éppen olyan fontos a higiénikus élet szempontjából, mint a helyes táplálkozás, vagy a helyes testgyakorlás. Az álom a lélek testgyakorlata. Ha kíváncsi, meg fogom tanítani rá, hogy lehet szisztematikusan szépeket álmodni.

No már erre kíváncsi vagyok. — ütöm fel a fejemet.

— Először is ne vacsorázzék túl sokat és túl nehéz dolgokat. Legalább két óra hosszat még maradjon fenn vacsora után. Sok rossz álomnak egyedüli oka a gyomor megterhelése. Fontos, hogy a takarója ne legyen túl nehéz. Jó, ha az ablak éjjel nyitva van, a friss levegő hozza a kellemes álmokat. Nagyjában ezek a fizikai alapfeltételek. De ezeknél sokkal komplikáltabbak a pszichikaiak. Köztudomású, hogy az éjszakai álom rendszeren egy nappali lelki élmény továbbszóvá. Mégpedig, amint megfigyelhetjük, nem azt az élményt szoktuk éjszaka továbbfűzni, amely sokat foglalkoztatott bennünket és így a tudatunk már alaposan ki-

dolgozta. Inkább ahhoz az élményhez kapcsolódik az álom, amelyet alig figyeltünk meg, amely annyira futólagos volt, hogy nem is volt ideje a nappal ezer más gondja és gondolata között tudatosulni. Egyik kísérleti személyünk például azt álmodta, hogy a Riviérán sétált pálmák alatt. Az analízis kiderítette, hogy az álom oka az volt, hogy előző napon egy utazási iroda előtt ment el, amelyben egy riviériai plakát csábította az embereket. Az illető meg se állt a kirakat előtt, csak arra elmenőben fordította oda a fejét, a következő pillanatban már meg is feledkezett az egészről. Csak az álom után jutott eszébe megint a látott plakát. Nem ritka eset, hogy valaki álmában veszi észre, hogy valamit elfelejtett. Amikor felébred, rájön, hogy tényleg, az álom rávezette, amire a valóságban nem jutott ideje gondolni.

— Igen ám. — mondom —, de hogyan szabályozhatjuk az álmunkat, ha azoknak csakugyan ezek az alig észrevehető kis élmények szolgálnak alapjául?

— Gyakorlattal és szorgalommal. — feleli a tanársegéd — el lehet érni, hogy az ember teljesen uralma alatt tartja legkisebb lelki rezdüléseit is. Vagyis: ha szemünkbe ölik valami pillanatnyi kis kellemetlenség, nem megyünk el mellette és nem igyekezünk azt elfojtani. Hiszen tudjuk, minél jobban elfojtjuk, annál könnyebben jön vissza álmunkban. Éppen ellenkezőleg. Megállunk előtte, felveszük magunkba, tudatosítjuk, át, meg átgondoljuk. Így az álom számára ab ovo lehetelenné tettük. Az egész csak beidegzés kérdése. Első időkben ez sok munkával jár, de később már automatikus lesz. A futólagos kellemes benyomások mellett érzékellenül megyünk el, hogy így úgyszólván előkészítsük őket az álom számára, a kellemet-

leneket, amennyire csak lehet, feldolgozzuk.

— Es mire jó mindez?

— No hallja, — szólt méltatlankodva kalauzom — hát még mindig nem érti, miről van szó? En az egész emberiség számára megszégyenítő dolognak tartom, hogy a felelősségre és lelkiismeretességre nevelt ember életének csak egyik felében, reggeltől estig érezzen felelősséget és lelkiismeretet, élete másik felét, estétől reggelig, felelőtlenül, önellenőrzésen kívül, mint akármelyik állat, töltse el. Az ember, az isteni szikra hordozója, élete felét úgy hempergi el az ágyban, mint a disznó a pocsoltyában! Legyünk urai az álmunknak és akkor méltók leszünk rá, hogy embernek hivatunk.

— Tagadhatatlanul van benne valami. — ismertem be. — De mire jó az, hogy nappal távöltartsuk magunktól a jót és a kellemest, felspórolva azt az álomélet számára, viszont nyakig vájkáljunk a rosszban és kellemetlenben, csak hogy éjjel ne kísértés bennünket? Ezáltal csak rossz cserét csináltunk. Egy esetleges boldog éjszakáért odaadtunk egy jó ébrenlétet.

— Ebben sincs igazsága. — világosított fel az asszisztens. — Vallja be, olyan sok nagyon jó napja van manapság? És vajjon hány embernek vannak olyan jó napjai, hogy ne szívesen áldozná fel őket egy biztosan boldog éjszakáért? A szegény ember álmában milliomos lehet. Egész nap úgy érezheti magát, mint egy igazi milliomos, aki alszik és tudja, ha felébred, megint milliomos lesz. Nála fordítva van. Ő akkor lesz milliomos és veheti meg magának a világot, ha elalszik. És milyen olcsó! A milliomos nyugodtan alszik, mert tisztában van vele, hogy ha rosszat álmodik is, reggelre megint minden rendben van. A szegény viszont ettől kezdve nyugodtan élhet, mert ő meg azzal van tisztában, hogy ha elalszik, akkor jön rendbe minden.

Csakugyan, kezdett tetszeni nekem ez az emberbarát álomkutató intézet. Meg fogok próbálni helyesen álmodni. Mindenki utánam csinálhatja, ha megfogadja a fenti tanácsokat! Aki akar, ingyen lehet boldog!

Aki sztrájk törés által lett dollármilliomos

New-Yorkból írják: Amerika egyik legérdekesebb milliomosa nemsokára megünnepelheti különös működésének 15 éves jubileumát. Bergoffnak hívják ezt az újdonsült milliomost, aki sok mindent megkísérelt már az életben, de semmi sem sikerült neki. Most azután úgy látszik megtalálta a „nagy üzletet” és az a foglalkozása, hogy sztrájk törőkkel tárgyal és sztrájk törőkkel szállít. Ez természetesen csak Amerikában, a határtalan lehetőségek hazájában valósítható meg. Az a tény, hogy Bergoff milliomos lett, azt bizonyítja, hogy számításai jók voltak.

Bergoff munkamódszere nem is nagyon bonyolult. Amerikában mindennap kitör itt vagy ott bérsztrájk. Az üzem azonnal megáll. Járőrök vigyáznak arra, hogy senki se dolgozhassék. A vállalkozó ilyenkor rideg számításokat végez és azután felhívja Bergoffot vagy egyik ügynökét telefonon. Bergoff már beszer-

vezte magát egész Amerikára és minden nagyobb városban vannak fiókvállalatai. Ezeknek címét persze titokban terjesztik tovább. Egyeb-iránt az üzlet egészen nyilvánosan bonyolódik le. Bergoff ügynökei által felfogad egy csomo embert. Nem fontos, hogy azok értsenek ahhoz a szakmához, amiben éppen sztrájk ütött ki. Nemrégiben történt, hogy Csikágóban közlekedési sztrájk tört ki és a villamosokat mindenütt Bergoff emberei vezették, akik azelőtt sohasem vezettek villamoskocsit. Szerencsére nem történt komolyabb baj. A kalauzi szolgálat ellátásánál már egészen humoros jelenetek játszód-
tak le, mivel a pótkalauzok jőbarátaikat ingyen hagyták utazni és az utasoknak is tetszésük szerint szabták meg a jegy árát, lehetőleg olcsóbban, mint a rendes jegyárát. Ez azért volt ilyen egyszerű, mert a sztrájk törő kalauzoknak nem is kellett elszámolniuk a bevétellel. A megállapodás értelmében megtarthatták a bevételt maguknak és még azonfelül még napidíjat is kaptak. Ezzel szemben viszont nem vállalt ér-tük senki sem felelősséget abban a tekintetben, hogy a sztrájkolók esetleg megtámadják és alaposan helybenhagyják őket. A Bergoff-féle szerződésekből ugyanis ott szerepel a kitétel, hogy a sztrájk törés folytán előálló sérüléseket nem vállal felelősséget a cég.

A vállalatokkal szemben viszont nem vállal a Bergoff-cég felelősséget azért, hogy a gépeket szabályosan kezelik és azok sértetlenül kerülnek vissza a sztrájk elmúltával a vállalkozó tulajdonába. Bergoffék csak azt garantálják, hogy az üzem nem áll be, hanem tovább dolgozik. Ez az üzletág, amint a jelek mutatják, kiválóan bevált és a sztrájk törő Bergoff n.a már Amerika milliomosa közé számítódik.

Tóth Tihamér

lequibb, most megjelent műve:

I. rész: **Hiszem az örök életet**

II. rész: **A keresztény házasság**

A két sorozat egy kötetben jelent meg 424 oldalon

Kapható könyvosztályunknál.

Ára 340 lei és notá

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Sírada Regele Carol II. 6.
ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefoni: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sutyk István**
 Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem ösztönzünk meg és nem adunk vissza. Csak az igazsághoz tartó, megvalósítható vázlatokat fogadjuk.

Üsszehívták az erdélyi katolikus egyházmegyei tanács évi közgyűlését

— Kiadják a tanács évi jelentését —

Clujról jelentik: Mailáth Gusztáv Károly gróf püspök, november 14-ikére hívta össze az erdélyi római katolikus egyházmegyei tanács (a volt „Státus”) évi rendes közgyűlését. Ez alkalomra az igazgatótanács összeállította az évi jelentést, amely bevezetőjében a Státus XVII. századbéli egyik nagy emberének, Apur István gróf erdélyi kincstartónak az érdemeiről emlékezik. A katolikus iskolaügyi egykori nagy pártfogója emlékére november 13-án külön ünnepély is lesz a cluj-i római katolikus főgimnázium dísztermében; az ünnepi beszédet dr. Gyárfás Elemér, az egyházmegyei tanács világi elnöke tartja.

Az igazgatótanács évi jelentése 22 fejezetben foglalkozik az egyházmegye vallási, iskolai és gazdasági ügyeinek múlt év októberétől az idei októberig való folyamatáról. Az iskolaügyi adatokból megemlítjük, hogy az egyházmegyei tanács kezelésé alátti főgimnáziumokban 1533, a leánygimnáziumokban 972, a „Marianum” elnevezésű leánynevelőtintézetben 559, a földműves iskolákban 30, az elemi iskolákban 17265 volt a beiratkozott tanulók száma. A 264 plébánia mellett összesen csak 160 volt az elemi iskola és az elemi iskolai tanulók száma a múlt évhez képest 3241-el apadt.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő huszonnégy órára: Délnyugati felhősödés, egy-két nap múlva újabb eső és hó lehetséges. A hőmérséklet egyelőre nem változik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.27, London 15.13 fél, Newyork 307 önyolcad, Brüsszel 51.80, Milánó 25, Madrid 42, Amszterdam 208.95, Berlin 123.70, Bécs — schilling 56.80, Prága 12.72, Varsó 57.90, Belgrád 700.

Újabb vádakat emel az ügyész a sátmari pénzügyi bűnper tanukihallgatásai nyomán. Sámbar. Saját tud. A pénzügyi főosztály elnöke a bíróság kihallgatása mint tanút Papp Kálmán a teát malomtulajdonost is, akiktől *Sebestyén* József vádlott 8000 lejt követelt és kapott. Papp kijelentette, hogy dr. Fischer Józsefnek, a malmosok jogtanácsosának adott pénzt, mert dr. Fischer azt mondta, hogy *Tocaciu* pénzügyigazgatóval kell elintézzene, hogy a malmot föloldják a zár alól. A pénzt átadták. Később Fischer azt mondta, hogy levehetik a pecsétet, mert elintézte az ügyet. Dr. Vasvári Sándor vezetőügyész kérte, hogy a tanu vallomását külön jegyzőkönyvbe vegyék és tegyék át az ügyészséghez, egyben pedig lemond dr. Fischer kihallgatásáról, mert ez egy bűnügyi eljárás elején mint gyanúsított szerepel. Dr. Fischert ennek ellenére kihallgatta a bíróság. Vallomásában hangoztatta, hogy soha sem adott pénzt *Tocaciu*nak. Dr. Erdős főelnök csodálkozását fejezi ki afelől, hogy mint ügyvéd utasításokat adott a malomtulajdonosoknak, hogy tépjék le a hatósági pecsétet. Tanu kijelenti, hogy a malmok lepecsételése jogtalan volt s a pénzügyigazgató telefonon föloldotta a zár alól. Dr. Fischert vallomására megesketik. Dr. Vasvári vezetőügyész ismételtlen kéri Papp vallomásának jegyzőkönyvi áttételét az ügyészségre, hogy az eljárás megindítható legyen. A hamistanuzás miatt tartóztatott *Franzia* József vizsgálói fogságban marad. A tárgyalás még napokig fog tartani.

Nyomora miatt öngyilkos lett egy főerdész fia. Budapestről jelentik: Bolvay Géza 24 éves jogszorgoló, Dob-utca 4. szám alatti albérleti lakásában fölboltogta magát és meghalt. Bolvay atya Erdélyben volt főerdész, de utóbb elbocsátották állásából s fiát nem tudta segíteni. A szerencsétlen fia nyomora miatt lett öngyilkos.

Halálozás. Megdöbbentő híradás érkezett hétfőn reggel Oradeára. A magyarországi Bihar megyében levő Zsáka községben november 3-án Vajna János földbirtokos 54 éves korában májrákjában meghalt. Gyászolják felesége Possonyi Mimi, leányuk Olga, továbbá anyósa, özv. Possonyi Lászlóné, sógorai: Possonyi László dr., az ismert kiváló pesti író és hírlapíró, a Vigilia és az Uj Kor szerkesztője és Tóth Béla oradeai városi főszámvevő és családja, valamint a Mezey, Sár-váry, Gazdy, Fekete, Herbay családok. A temetés Zsákán lesz november 5-én.

Leszakadt a lift a színházban és súlyosan megsebesített egy munkást. Timisoara. Saját tud. Szombaton délután különös baleset történt a színháznál. Az átalakított színházépületre, amelynek költségei már eddig is mintegy ötvenmilliót emésztettek fel, mostanában költségek raknak: az épület főhomlokzatát kőburkolattal látják el. A kőlapok és egyéb kődarabok elhelyezésén dolgoznak. Egyelőre fenn a magasban, közvetlenül a tetőzet alatt helyezik el a köveket. A munkánál alkalmazott anyagfelvonó készülék szombaton délután hirtelen leszakadt és szédítő sebességgel zuhant alá. Lenn, a lift alatt — mintegy négyöt méternyi magasságban — egy állványon betonozó munkások dolgoztak. A leszakadt felvonó zuhanása közben megütötte az állványon dolgozó *Bódis* Ferenc huszonhárom éves úrseni napszámost, úgyhogy a lábát kapta el. A felvonó összeroncolt a munkás bokáját. Bódis belső sérüléseket is szenvedett. Bizonyos, hogy a felvonót vékony sodrony mozgatja; állítólag ebben kell keresni a baleset okát.

* Olvasóink b. figyelmét e helyen is felhívjuk az országiszerte ismert **Heinrich Franck Söchne S. A. R.** București-Braşov cég hirdetésére.

Két halalos szerencsétlenség Brasovban. Saját tud. Pap András és felesége a Szifás utca 54-es számú ház lakosai a piacon zöldséget vásároltak s kis készítményükön hazahuzták. Mialatt a zöldséget az udvarra vitték, a lejtős uton megállított készítmények elé állt négy éves kislányuk, Ilonka, aki a kormányruddal játszadozni kezdett. A megrakott szekerecske hirtelen elindult, elütötte a gyermeket, aki oly szerencsétlenül esett el, hogy nyakszirtele azonnal eltört s rövid idő alatt kiszervezett. A másik halalos szerencsétlenség az Arvabáz-utcaiban történt. Medgyesi Mózes 70 éves ember szekerevel az utcán állt, mikor egy autó, melynek vezetője a kocsi ki akarja kerülni, elütötte. Medgyesi azonnal meghalt.

Szendreiék hamis taglistája. Arad. Saját tud. Ifjabb Szendrei Mihály és Róna Dezső színigazgatók Aradon még alig kezdték meg előadás-saikat, amikor máris a város idejelenes bizottsága megállapította, hogy társulatukról valóltan tagnévsort terjesztettek be hozzá. Ugyanis a város elé terjesztett névsorban számos olyan színész neve szerepel, akiről köztudomású, hogy nem szerződtek Aradra. Viszont az aradi színházhoz szerződött több olyan színész, akinek nevét a taglista nem tünteti fel. A város vezetősége úgy határozott, hogy kötelezi ifjabb Szendrei Mihályt és Róna Dezsőt, mutassanak be a lehető legközelebbi idő alatt olyan tagnévsort, amely a valóságnak megfelel és amelyet a miniszterium is jóváhagyott.

A KATOLICIZMUS diadalmas eredmények mérhetetlen nagyságának és végzetlen szérségének MEGKAPÓ TÜKRE a KATOLIKUS LEXIKON.

A sárna Mata Hari. Tokióból jelentik: A tokiói rendőrségnek a minap feltűnt egy igen csinos fiatal kínai nő, aki állandóan katonatisztek társaságában volt látható. A nő Tokióból elutazott a fukien és kiangszi határvidékre, ahol mint ápolónő járta be a kórházakat, amelyekben ebesült katonákat ápoltak. Néhány héttel ez előtt meggyilkoltak egy kínai tisztet, akít az ismeretlen gyilkosok teljesen kifosztottak. Minden pénzt, iratot és a térképeket is magukkal vitték. A gyilkosság Tokióban nagy felháborodást keltett és a hatóság megindította a széleskörű nyomozást. A gyanu az elegáns kínai nőre hárult, akít a rendőrség minden további nélkül letartóztatott és napokon át tartó kihallgatás után sikerült megállapítani, hogy az illető nő egy hírhedt kémnővel azonos. Gyorsított eljárás során halálra ítélték és agyonlőtték. A nő kivégzése után folytatták a nyomozást és ekkor kiderült, hogy egy veszedelmes kémiszervezetnek jöttek nyomára, amelynek tagjai az orosz kommunistáknak szállították a diplomáciai titkokat nagy pénzösszegek árán.

Ki **ILIESCU** sorsjegyet vesz, 200 leiért milliómos lesz!
 Vegyen vagy küldjön postán 207 lejt szerencsés sorsjegyért
BANCA ILIESCU suc. ORADEA
 B-dul Regele Ferdinand 11.

AUTO-LÁZNAL TESTA CSILLAPÍT-MEGSZÜNTET TABLETTÁK
 FIGYEL JE A TABLETTÁT
 KAPHATÓ MINDENUT

Meghalt Radnay Miklós, a pesti Opera igazgatója. Budapestről jelentik: Radnay Miklós, a Magyar Királyi Operaház igazgatója, hétfőn reggel 8 órakor 43 éves korában hirtelen meghalt. Radnay Miklóst lakásán, íróasztala mellett érte a halál. Heves köhögés lepte meg, amelynek nyomán tüdővérzést kapott. Temetése iránt már megtörtént az intézkedés. Szerdán délben temetik az Operaház előcsarnokából. Az Operaház szerda esti előadása elmarad, csak délután játszik el Verdi: „Requiem”-jét.

Félmillios betörés Mindenszentek estéjén. Turda. Saját tud. A halottak napja előtti estén, éppen azon idő alatt, míg a temetői világítás folyt és a közönség nagyrésze kegyelele levonása végett a temetőben volt, Turdán egy — ugy látszik erre a célra szervezkedett — betörőbanda sorozatos betörést követett el. Aránylag rövid idő alatt három olyan lakást fosztottak ki, melyeknek lakói mind a temetőben voltak. Alkulsokkal hatoltak be a *Szentkirályi* József kereskedő, özv. *Mátyás* Albertné és *Klánek* Béla ácsmester, birtokos lakására s mindhárom lakást teljesen átkutatták és kifosztották s mikor távoztak, az ajtókat tárva-nyitva hagyták. Elvittek 15000 lei készpénzt, ezenkívül sok ékszert, fehérneműt, ágyneműt, ruhát, úgyhogy a három kirabolt családnak kára közel félmillió lei. A merész tetteseket nyomozza a rendőrség.

Uj arcképes igazolványt kell váltásnak a vasuti és katonai nyugdíjasok. Sámbar. Saját tud. A vasuti vezérigazgatóság körrendeletben értesítette az állomástönkségeket, hogy január 1-től a vasuti és katonai nyugdíjasok részére új fényképes igazolványt bocsát ki. Az erre vonatkozó kérvényeket az állomástönkségeknél kell beadni a következő iratokkal felszerelve: 1. Igazolvány arról, hogy vasuti nyugdíjas. 2. Házassági kivonat. 3. Kiskorú gyermekek anyakönyvi kivonata. 4. Bizonyítvány a népesedési hivataltól a lakhelyre vonatkozólag. 5. Nyuták, hogy befizette az arcképes igazolványok utáni illetéket az állomás tönkségénél. 6. Aláírt fénykép 5—5 cm. nagyságban. 7. A felbélyezett kérvényben fel kell tüntetni: mennyi a nyugdíj, a nyugdíj-könyv számát és a családtagok számát. A kérvényeket november 20-ig kell beadni.

A mélységbe gurult egy autó alvó utasával. Zálau. Saját tud. Súlyos autó-szerencsétlenség történt csütörtökön éjjel a Zálau—Simleul-Silvaniei közötti országuton, a Varsolti-domb szerpentinutjának egyik legveszedelmesebb kanyarulatánál. *Burger* Sándor simleuli bérautótulajdonos *Weisz* Ferenc és *Hoffmann* Adolf marhakereskedőket hozta kocsijával Cehul-Silvanieiről, amikor a meredek dombon levezető út egyik fordulójánál észrevette, hogy a kormányserkezet elromlott. Az autó az alvó utasokkal letért az utról s mivel korlát nincs, legurult a mintegy 15 méteres mélységbe. *Burger* és *Weisz* csak könnyebben sebesültek meg, de *Hoffmann* igen súlyos belső sérüléseket szenvedett.

Vendéglős lett Fehér Imre színigazgatóból. Odorheiurol jelentik: Fehér Imre színigazgató, akinek mindig jól szervezett vándortársulata volt, Odorheium megnősült s befársult egy jólmenő ottani vendéglőbe, ezzel szakított a szinipályával.

Még álmodni is helyesen kell!

— Egy bécsi álomkísérleti állomás érdekességei —

Az egyik bécsi tudományos intézetben nagyjelentőségű álomkísérletekkel foglalkoznak. A kísérleti személyeknek hetekig, hónapokig szigorú kontroll alá veszik az álmait. Az álmokról kimerítő jegyzőkönyveket készítenek és igyekeznek összefüggéseket felderíteni az álom és az illető valóságos élete között. Az álmokat gyakran megpróbálják külső hatásoknak alávetni: az alvó emberek szemébe világítanak vagy egy parfümös üveget dugnak az orra alá, esetleg ráütnek a fejére. A kísérleti személyt aztán felköltik és jegyzőkönyvbe veszik, hogyan változott az álom a külső ingerek behatására. A legpontosabb analízis azonban az álmokképek és az előző napi lelki benyomások kapcsolatairól készül.

Egy asszisztens kalauzol az érdekes laboratóriumban.

— Ön nem álmodik helyesen. — mondja es rosszalólag néz rám.

— Tessék? — kérdezem meglepetten.

— Ön nem álmodik helyesen. — ismétli.

— Fogalma sincs róla, mekkora szerepe van az álomnak az emberi életben. Megfigyeltem, a legkevesebb ember tud helyesen álmodni. Pedig, higgye el, a jó és szép álom a boldog élet titka.

— En egyáltalában nem szoktam álmodni. — vallottam be szégyenkezve.

— Az nem áll. — válaszolta az asszisztens szigorúan. — Mindenki álmodik, csak reggelre nagyon sokan elfelejtik, hogy mit álmodtak. Rendesen olyan emberek ezek, akik túlságosan is kevés jelentőséget tulajdonítanak az álomnak. Kis gyakorlattal, kis önellenőrzéssel rövidesen ön is odáig viheti, hogy megjegyzi az álmait. Csak nem szabad a felébredés után azonnal, két lábbal belemenni az ébrenlét realitásába, hanem pár percig igyekezni kell még elszenderedni az álom jótékony karjaiban. Ebben az utóalvásban, amely félig még alvás, félig már ébrenlét, könnyűszerrel visszaidézheti magában az éjszaka álmokképeit, amelyeket, hogy hasonlattal éljek, ez az utóalvás sodor az éberség partjához.

— És mi szükségem van erre? — kérdeztem naivul.

— Jegyezze meg, a helyes álmodás éppen olyan fontos a higiénikus élet szempontjából, mint a helyes táplálkozás, vagy a helyes testgyakorlás. Az álom a lélek testgyakorlata. Ha kíváncsi, meg fogom tanítani rá, hogy lehet szisztematikusan szépeket álmodni.

No már erre kíváncsi vagyok. — ütöm fel a fejemet.

— Először is ne vacsorázzék túl sokat és túl nehéz dolgokat. Legalább két óra hosszat még maradjon fenn vacsora után. Sok rossz álomnak egyedüli oka a gyomor megterhelése. Fontos, hogy a takarója ne legyen túl nehéz. Jó, ha az ablak éjjel nyitva van, a friss levegő hozza a kellemes álmokat. Nagyjában ezek a fizikai alapfeltételek. De ezeknél sokkal komplikáltabbak a pszichikaiak. Köztudomású, hogy az éjszakai álom rendszeren egy nappali lelki élmény továbbszövése. Mégpedig, amint megfigyelhetjük, nem azt az élményt szoktuk éjszaka továbbfűzni, amely sokat foglalkoztatott bennünket és így a tudatunk már alaposan ki-

dolgozta. Inkább ahhoz az élményhez kapcsolódik az álom, amelyet alig figyeltünk meg, amely annyira futólagos volt, hogy nem is volt ideje a nappal ezer más gondja és gondolata között tudatosulni. Egyik kísérleti személyünk például azt álmodta, hogy a Riviérán sétált pálmák alatt. Az analízis kiderítette, hogy az álom oka az volt, hogy előző napon egy utazási iroda előtt ment el, amelyben egy riviériai plakát csábította az embereket. Az illető meg se állt a kirakat előtt, csak arra elmenőben fordította oda a fejét, a következő pillanatban már meg is feledkezett az egésztől. Csak az álom után jutott eszébe megint a látott plakát. Nem ritka eset, hogy valaki álmában veszi észre, hogy valamit elfelejtett. Amikor felébred, rájön, hogy tényleg az álom rávezette, amire a valóságban nem jutott ideje gondolni.

— Igen ám, — mondom —, de hogyan szabályozhatjuk az álmunkat, ha azoknak csakugyan ezek az alig észrevehető kis élmények szolgálnak alapjául?

— Gyakorlattal és szorgalommal, — feleli a tanársegéd — el lehet érni, hogy az ember teljesen uralma alatt tartja legkisebb lelki rezdüléseit is. Vagyis: ha szemünkbe ölik valami pillanatnyi kis kellemetlenség, nem megyünk el mellette és nem igyekezünk azt elfojtani. Hiszen tudjuk, minél jobban elfojtjuk, annál könnyebben jön vissza álmunkban. Eppen ellenkezőleg. Megállunk előtte, felvesszük magunkba, tudatosítjuk, át, meg átgondoljuk. Így az álom számára ab ovo lehetetlenné tettük. Az egész csak beidegzés kérdése. Első időkben ez sok munkával jár, de később már automatikus lesz. A futólagos kellemes benyomások mellett érzékellenül megyünk el, hogy így úgyszólván előkészítsük őket az álom számára, a kellemet-

leneket, amennyire csak lehet, feldolgozzuk.

— És mire jó mindez?

— No hallja, — szólt méltatlankodva kalauzom — hát még mindig nem érti, miről van szó? En az egész emberiség számára megszégyenítő dolognak tartom, hogy a felelősségre és lelkiismeretességre nevelt ember életének csak egyik felében, reggeltől estig érezzen felelősséget és lelkiismeretet, élete másik felét, estétől reggelig, felelőtlenül, önellenőrzésén kívül, mint akármelyik állat, töltse el. Az ember, az isteni szikra hordozója, élete felét úgy hempergi el az ágyban, mint a disznó a pocolyában! Legyünk urai az álmunknak és akkor méltók leszünk rá, hogy embernek hívattunk.

— Tagadhatatlanul van benne valami, — ismertem be. — De mire jó az, hogy nappal távolságot tartunk magunktól a jót és a kellemest, felspórolva azt az álomelet számára, viszont nyakig vájkáljunk a rosszban és kellemetlenben, csak hogy éjjel ne kísértsen bennünket? Ezáltal csak rossz cserét csináltunk. Egy esetleges boldog éjszakáért odaadtunk egy jó ébrenlétet.

— Ebben sincs igaza, — világosított fel az asszisztens. — Vallja be, olyan sok nagyon jó napja van manapság? És vajjon hány embernek vannak olyan jó napjai, hogy ne szívesen áldozna fel őket egy biztosan boldog éjszakáért? A szegény ember álmában milliomos lehet. Egész nap úgy érezheti magát, mint egy igazi milliomos, aki alszik és tudja, ha felébred, megint milliomos lesz. Nála fordítva van. Ő akkor lesz milliomos és veheti meg magának a világot, ha elalszik. És milyen olcsó! A milliomos nyugodtan alszik, mert tisztában van vele, hogy ha rosszat álmodik is, reggelre megint minden rendben van. A szegény viszont ettől kezdve nyugodtan élhet, mert ő meg azzal van tisztában, hogy ha elalszik, akkor jön rendbe minden.

Csakugyan, kezdeti tetszeni nekem ez az emberbarát álomkutató intézet. Meg fogok próbálni helyesen álmodni. Mindenki utánam csinálhatja, ha megfogadja a fenti tanácsokat. Aki akar, ingyen lehet boldog!

Aki sztrájk törés által lett dollármilliomos

New-Yorkból írják: Amerika egyik legérdekesebb milliomosa nemsokára megünneplheti különös működésének 15 éves jubileumát. Bergoffnak hívják ezt az újdonsült milliomot, aki sok mindent megkísérelt már az életben, de semmi sem sikerült neki. Most azután úgy látszik megtalálta a „nagy üzletet” és az a foglalkozása, hogy sztrájk töréssel tárgyal és sztrájk töréssel szállít. Ez természetesen csak Amerikában, a határtalan lehetőségek hazájában valósítható meg. Az a tény, hogy Bergoff milliomos lett, azt bizonyítja, hogy számításai jók voltak.

Bergoff munkamódszere nem is nagyon bonyolult. Amerikában mindennap kitör itt vagy ott bérstrájk. Az üzem azonnal megáll. Járőrök vigyáznak arra, hogy senki se dolgozhassék. A vállalkozó ilyenkor rideg számításokat végez és azután felhívja Bergoffot vagy egyik ügynökét telefonon. Bergoff már beszer-

vezte magát egész Amerikára és minden nagyobb városban vannak fiókvállalatai. Ezeknek címét persze titokban terjesztik tovább. Egyebiránt az üzlet egészen nyilvánosan bonyolódik le. Bergoff ügynökei által felfogad egy csomo embert. Nem fontos, hogy azok értsenek ahhoz a szakmához, amiben éppen sztrájk ütött ki. Nemrégiben történt, hogy Csikágóban közlekedési sztrájk tört ki és a villamosokat mindenütt Bergoff emberei vezették, akik azelőtt sohasem vezettek villamoskocsit. Szerencsére nem történt komolyabb baj. A kalauzi sztrájk törésnél már egészen humoros jelenetek játszódottak le, mivel a pótkalauzok jóbarátait ingyen hagyták utazni és az utasoknak is tetszésük szerint szabták meg a jegy árát, lehetőleg olcsóbban, mint a rendes jegyárát. Ez azért volt ilyen egyszerű, mert a sztrájk törő kalauzoknak nem is kellett elszámolniuk a bevétellel. A megállapodás értelmében megtarthatták a bevétel maguknak és még azonfelül még napidíjat is kaptak. Ezzel szemben viszont nem vállalták senki sem felelősséget abban a tekintetben, hogy a sztrájk törés esetleg megtámadják és alaposan helybenhagyják őket. A Bergoff-féle szerződésekben ugyanis ott szerepel a kitétel, hogy a sztrájk törés folytán előálló sérüléseket nem vállal felelősséget a cég.

A vállalatokkal szemben viszont nem vállal a Bergoff-cég felelősséget azért, hogy a gépeket szabályosan kezelik és azok sértetlenül kerülnek vissza a sztrájk elmúltával a vállalkozó tulajdonába. Bergoffék csak azt garantálják, hogy az üzem nem áll be, hanem tovább dolgozik. Ez az üzletág, amint a jelek mutatják, kiválóan bevált és a sztrájk törő Bergoff-ék már Amerika milliomosai közé számítódik.

Tóth Tihamér

lequiabb, most megjelent műve:

I. rész: **Hiszem az örök életet**

II. rész: **A keresztény házasság**

A két sorozat egy kötetben jelent meg 424 oldalon

Kapható könyvosztályunknál.

Arca 340 lei és postá

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Sírada Regele Carol II. s.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félre 400 negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza. Csak a választandókat adjuk le.

Üsszehívják az erdélyi katolikus egyházmegyei tanács évi közgyűlését

— Kiadják a tanács évi jelentését —

Clujról jelentik: Mailáth Gusztáv Károly gróf püspök, november 14-ikére hívta össze az erdélyi római katolikus egyházmegyei tanács (a volt „Státus”) évi rendes közgyűlését. Ez alkalomra az igazgatótanács összeállította az évi jelentést, amely bevezetőjében a Státus XVII. századból egyik nagy emberének, Apor István gróf erdélyi kincstartónak az érdemeiről emlékezik. A katolikus iskolaügy egykori nagy pártfogója emlékére november 13-án külön ünnepély is lesz a cluj-i római katolikus főgimnázium dísztermében; az ünnepi beszédet dr. Gyárfás Elemér, az egyházmegyei tanács világi elnöke tartja.

Az igazgatótanács évi jelentése 22 fejezetben foglalkozik az egyházmegye vallási, iskolai és vagyoni ügyeinek múlt év októberétől az idei októberig való folyamatáról. Az iskolaügyek adataiból megemlítjük, hogy az egyházmegyei tanács kezelése alatti főgimnáziumokban 1533, a leánygimnáziumokban 972, a „Marianum” elnevezésű leánynevelőintézetben 559, a földműves iskolákban 30, az elemi iskolákban 17265 volt a beiratkozott tanulók száma. A 264 plébánia mellett összesen csak 160 volt az elemi iskola és az elemi iskolai tanulók száma a múlt évhez képest 3241-el apadt.

Időjárás

Az időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő huszonegy órára: Délnyugati felhősödés, egy-két nap mulva újabb eső és hó lehetséges. A hőmérséklet egyelőre nem változik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.27, London 15.13 fél, Newyork 307 ötnyelcad, Brüsszel 51.80, Miláno 25, Madrid 42, Amszterdam 208.95, Berlin 123.70, Bécs — schilling 56.80, Prága 12.72, Varsó 57.90, Belgrád 700.

Újabb vádakat emel az ügyész a sátmari pénzügyi bűnper tanúkijelentései nyomán. Sátmar. Saját tud. A pénzügyi főosztály elnöke zsarolási ügyének törvényszéki tárgyalásán a bíróság kihallgatta mint tanút Papp Kálmán atei malomtulajdonost is, akitől *Sebestyén* József vádolt 8000 lejt követelt és kapott. Papp kijelentette, hogy dr. Fischer Józsefnek, a malmosok jogtanácsosának adott pénzt, mert dr. Fischer azt mondta, hogy *Tocaciu* pénzügyigazgatóval kell elintézte, hogy a malmot föloldják a zár alól. A pénzt átadták. Később Fischer azt mondta, hogy levehetik a pecsétet, mert elintézte az ügyet. Dr. *Vasvári* Sándor vezetőügyész kérte, hogy a tanu vallomását külön jegyzőkönyvbe vegyék és tegyék át az ügyészséghez, egyben pedig lemond dr. Fischer kihallgatásáról, mert ez egy bűnyűgyi eljárás elején mint gyanúsított szerepel. Dr. Fischernek ennek ellenére kihallgatta a bíróság. Vallomásában hangoztatta, hogy soha sem adott pénzt *Tocaciu*nak. Dr. *Erdős* főelnök csodálkozását fejezi ki afelett, hogy mint ügyvéd utasításokat adott a malomtulajdonosoknak, hogy tépjék le a hatósági pecsétet. Tanu kijelenti, hogy a malmok lepecsételése jogtalan volt s a pénzügyigazgató telefonon föloldotta a zár alól. Dr. Fischer vallomása megeskedik. Dr. *Vasvári* vezetőügyész ismételtlen kéri Papp vallomásának jegyzőkönyvi áttételét az ügyészségre, hogy az eljárás megindítható legyen. A hamis tanúzás miatt tartóztatott *Franczia* József vizsgálati fogságban marad. A tárgyalás még napokig fog tartani.

Nyomora miatt öngyilkos lett egy főerdész fia. Budapestről jelentik: Bolva Gyéza 24 éves jogszigorló, Dob-utca 4. szám alatti albérleti lakásán föbelötte magát és meghalt. Bolva atyja Erdélyben volt főerdész, de utóbb elbocsátották állásából s fiát nem tudta segíteni. A szerencsétlen fia nyomora miatt lett öngyilkos.

Halálozás. Megdöbbentő híradás érkezett hétfőn reggel Oradeára. A magyarországi Bihar megyében levő Zsáka községben november 3-án Vajna János földbirtokos 54 éves korában májrákjában meghalt. Gyászolják felesége Possonyi Mimi, leányuk Olga, továbbá anyósa, özv. Possonyi Lászlóné, sógorai: Possonyi László dr., az ismert kiváló pesti író és hírlapíró, a Vigilia és az Új Kor szerkesztője és Tóth Béla oradeai városi főszámvevő és családja, valamint a Mezey, Sár-vary, Gazdy, Fekete, Herbay családok. A temetés Zsákán lesz november 5-én.

Leszakadt a lift a színházban és súlyosan megsebesített egy munkást. Timi-soara. Saját tud. Szombaton délután különös baleset történt a színháznál. Az átalakított színházépületre, amelynek költségei már eddig is mintegy ötvenmilliót emésztettek fel, mostanában kőlapokat raknak: az épület főhomlokzatát kőburkolattal látják el. A kőlapok és egyéb ködöszek elhelyezésén dolgoznak. Egyelőre fenn a magashban, közvetlenül a tetőzet alatt helyezik el a köveket. A munkánál alkalmazott anyagfelvonó készülék szombaton délután hirtelen leszakadt és szédítő sebességgel zuhant alá. Lenn, a lift alatt — mintegy négyöt méternyi magasságban — egy állványon betonozó munkások dolgoztak. A leszakadt felvonó zuhanása közben megütötte az állványon dolgozó *Bódis* Ferenc huszonhárom éves úrseni napszámost, úgyhogy a lábát kapta el. A felvonó összeroncsolta a munkás bokáját. Bódis belső sérüléseket is szenvedett. Bizonyos, hogy a felvonót vékony sodrony mozdította; állítólag ebben kell keresni a baleset okát.

* **Olvasóink b. figyelmét e helyen is felhívjuk az országserzte ismert Heinrich Franck Söhné S. A. R. București-Braşov cég hirdetésére.**

Két halalos szerencsétlenség Brasovban. Saját tud. Pap András és felesége a Sztifás utca 54-es számú ház lakosai a piacon zöldséget vásároltak s kis kéziszekerükön hazahúzták. Mialatt a zöldséget az udvarra vitték, a lejtős úton megállított kéziszekér elé állt négy éves kislányuk, Ilonka, aki a kormányruddal játszadozni kezdett. A megrakott szekerecske hirtelen elindult, elütötte a gyermeket, aki oly szerencsétlenül esett el, hogy nyakszirtje azonnal eltört s rövid idő alatt kiszervezett. A másik halalos szerencsétlenség az Árvaház-utcában történt. Medgyesi Mózes 70 éves ember szekérével az utcán állt, mikor egy autó, melynek vezetője a kocsi ki akarja kerülni, elütötte. Medgyesi azonnal meghalt.

Szendreiék hamis taolista. Arad. Saját tud. Ifjabb Szendrei Mihály és Róna Dezső színigazgatók Aradon még alig kezdték meg előadásait, amikor máris a város ideiglenes bizottsága megállapította, hogy társulatukról valótlán tagnévsort terjesztettek be hozzá. Ugyanis a város elő terjesztett névsorban számos olyan színész neve szerepel, akiről köztudomású, hogy nem szerződtek Aradra. Viszont az aradi színházhoz szerződött több olyan színész, akinek nevét a taglista nem tünteti fel. A város vezetősége úgy határozott, hogy kötelezi ifjabb Szendrei Mihályt és Róna Dezsőt, mutassanak be a lehető legkorábbi idő alatt olyan tagnévsort, amely a valóságnak megfelel és amelyet a miniszterium is jóváhagyott.

A KATOLICIZMUS diadalmas eredmények mérhetetlen nagyságának és végtelen szépségének MEGKAPÓ TÜKRE a KATOLIKUS LEXIKON.

A sárna Mata Harl. Tokióból jelentik: A tokioi rendőrségnek a minap feltűnt egy igen csinos fiatal kínai nő, aki állandóan katonatisztek társaságában volt látható. A nő Tokióból elutazott a fukien és kiangssji határvidékre, ahol mint ápolónő járta be a kórházakat, amelyekben sebesült katonákat ápoltak. Néhány héttel ezelőtt meggyilkoltak egy kínai tisztet, akit az ismeretlen gyilkosok teljesen kifosztottak. Minden pénzt, iratot és a térképeket is magukkal vitték. A gyilkosság Tokióban nagy felháborodást keltett és a hatóság megindította a széleskörű nyomozást. A gyanyu az elegáns kínai nőre hárult, akit a rendőrség minden további nélkül letartóztatott és napokon át tartó kihallgatás után sikerült megállapítani, hogy az illető nő egy hírhedt kémnővel azonos. Gyorsított eljárás során halálra ítélték és agyonlőtték. A nő kivégzése után folytatták a nyomozást és ekkor kiderült, hogy egy veszedelmes kémiszervezetnek jöttek nyomára, amelynek tagjai az orosz kommunistáknak szállították a diplomáciai titkokat nagy pénzösszegek árán.

Ki **ILIESCU** sorsjegyet vesz, 200 leiert **milliomos** lesz!
 Vegyen vagy küldjön postán 207 leit szerencsés sorsjegyéért
BANCA ILIESCU suc. ORADEA
 B-dul Regele Ferdinand 11.

AUTO-LAZNAL TESTA CSILLAPIT-MEGSZÜNTET TABLETTA
 FIGYEL JE A KAPHATÓ MINDENUTT

Meghalt Radnay Miklós, a pesti Opera igazgatója. Budapestről jelentik: Radnay Miklós, a Magyar Királyi Operaház igazgatója, hétfőn reggel 8 órakor 43 éves korában hirtelen meghalt. Radnay Miklóst lakásán, íróasztala mellett érte a halál. Heves köhögés lepte meg, amelynek nyomán tüdővérzést kapott. Temetése iránt már megtörtént az intézkedés. Szerdán délben temetik az Operaház előcsarnokából. Az Operaház szerda esti előadása elmarad, csak délután játsszák el Verdi: „Requiem”-jét.

Félmillios betörés Mindenszentek estjén. Turda. Saját tud. A halottak napja előtti estén, éppen azon idő alatt, míg a temetői világítás folyt és a közönség nagyrésze kegyelete levonása végett a temetőben volt, Turdán egy — úgy látszik erre a célra szervekedett — betörőbanda sorozatos betörést követett el. Aránylag rövid idő alatt három olyan lakást fosztottak ki, melyeknek lakói mind a temetőben voltak. Alkulsokkal hatoltak be a *Szentkirályi* József kereskedő, özv. *Mátyás* Albertné és *Klánek* Béla ácsmester, birtokos lakására s mindhárom lakást teljesen átkutatták és kifosztották s mikor távoztak, az ajtókat tárva-nyitva hagyták. Elvittek 15000 lei készpénzt, ezenkívül sok ékszert, fehérműt, ágyneműt, ruhát, úgyhogy a három kirabolt család kára közel félmillió lei. A merész tetteseket nyomozza a rendőrség.

Új arcképes igazolványt kell váltának a vasuti és katonai nyugdíjasok. Sátmar. Saját tud. A vasuti vezérigazgatóság körrendeletben értesítette az állomásfőnökségeket, hogy január 1-től a vasuti és katonai nyugdíjasok részére új fényképes igazolványt bocsát ki. Az erre vonatkozó kérvényeket az állomásfőnökségeknél kell beadni a következő iratokkal felszerelve: 1. Igazolvány arról, hogy vasuti nyugdíjas. 2. Házassági kivonat. 3. Kiskorú gyermekek anyakönyvi kivonata. 4. Bizonyítvány a népesedési hivataltól a lakhelyre vonatkozólag. 5. Nyugták, hogy befizette az arcképes igazolványok utáni illetéket az állomás főnökénél. 6. Aláírt fénykép 5-5 cm. nagyságban. 7. A felbélyegzett kérvényben fel kell tüntetni: mennyi a nyugdíj, a nyugdíj-könyv számát és a családtagok számát. A kérvényeket november 20-ig kell beadni.

A mélységbe gurult egy autó alvó utasaival. Zálau. Saját tud. Sulyos autószerencsétlenség történt csütörtökön éjjel a Zálau-Simleul-Silvaniei közötti országúton, a Varsolti-domb-szerpentinutjának egyik legveszedelmesebb kanyarulatánál. *Burger* Sándor simleuli bérautótulajdonos *Weisz* Ferenc és *Hoffmann* Adolf marhakereskedőket hozta kocsijával Cehul-Silvanieiről, amikor a meredek dombon levezető út egyik fordulójánál észrevette, hogy a kormányszerkezet elromlott. Az autó az alvó utasokkal letért az útról s mivel korlát nincs, legurult a mintegy 15 méteres mélységbe. *Burger* és *Weisz* csak könnyebben sebesültek meg, de *Hoffmann* igen súlyos belső sérüléseket szenvedett.

Vendéglős lett Fehér Imre színigazgatóból. Odorheiurol jelentik: Fehér Imre színigazgató, akinek mindig jól szervezett vándortársulata volt, Odorheiu megnevelte s betársult egy jólmenő ottani vendéglőbe, ezzel szakított a színipályával.

1935. november 5.

et, feldolgozzuk.

méltatlankodva kam nem érti, miről van g számára megszé- gy a felelősségre és mber életének csak g érezzen felelőssé- másik felét, estétől őrszésén kívül, mint Az ember, az isteni úgy hempergi el az esolyában! Legyünk or méltók leszünk r.

benne valami, — az, hogy nappal tá- és a kellemest, fel- számára, viszont pan és kellemetlen- sértisen bennünket? máltunk. Egy eset- itunk egy jó ébren-

világosított fel az yan sok nagyon jó ajjon hány ember- , hogy ne szívesen an boldog éjszaká- an milliomos lehet- gát, mint egy igazi udja, ha felébred, fordítva van. Ő ak- i meg magának a en ocsó! A millio- tiszlában van vele, reggelre megint egény viszont ettől t ő meg azzal van akkor jön rendbe

zeni nekem ez az et. Meg fogok pró- denki utánam csi- önti tanácsokat og!

lett

ára és minden na- vállalatai. Ezeknek tük tovább. Egyéb- mosan bonyolódik elfogad egy csomo- zok értsenek ahhoz n sztrájk útött ki- sikágóban közleke- mosokat mindenütt kik azelőtt sohasem erencsére nem tör- zsi szolgálat ellátá- s jelenetek játszó- k jóbarátaitak in- tásoknak is tetsze- jegy árát, lehetőleg yará. Ez azért volt jktörő kalauzoknak a bevétellel. A meg- rirhatták a bevételt még napidíjat is ont nem vállalt ér- bban a tekintetben, megtámadják és et. A Bergoff-féle szerepel a kitétel, előálló sérüléseket

viszont nem vá- t azért, hogy a ge- s azok sértetlenül lmultával a vállal- csak azt garantál- be, hanem tovább- ínt a jelek mutat- ztrájkörő Beroff- ai közé számítódik

**Ha még nem tudja,
Vegye tudomásul!**

a LONDON-kötődében ORADEA

Str. Avram Iancu.

Hogy az áremelkedések dacára, szenzációsan olcsón vásárolhat **szvettert, pullovert, mindenféle kötőtűt**

Kérem a címre ügyelni!

A rendőrség azt hiszi, hogy Strasser nem egyedül gyilkolta meg a bucuresti igazgatót. Becsből jelentik: Farcașeanu asszony meggyilkolása ügyében a rendőrség tovább folytatja a nyomozást. A bécsi rendőrség — a svájccal ellentétben — továbbra is azon a véleményen van, hogy Strasser Károly nem egyedül követte el a gyilkosságot, hanem a már korábban is gyanúsított Teodorescu Trajànnal együtt. Ez irányban tovább folytatják a nyomozást. Vasárnap a kiadatás ügyében is érintkezésbe léptek az osztrák hatóságok a svájci rendőrséggel. Tekintettel arra, hogy Svájcban eltörölték a halálos ítéletet, jogi szakértők véleménye szerint Svájc csak azzal a feltétellel adja ki Strassert, ha nem ítélik halálra. Az ügyben a budapesti rendőrség is folytatja a nyomozást. A rendőrségnek az a feltevése, hogy Strassernek bűntársai is vannak. Vasárnap kihallgatták Strasser volt osztálytársait, néhány barátját és ismerőseit.

Egy szélhámos hazudozása. Gheorgheniből jelentik: Egy Zsigmond Ferenc nevű, jogtalanul pápi ruhába öltözött fiatalember azt nereszeli, hogy Gheorgheniben (Ciuc m.) szerdélkész volt, de irredentaizű prédikációja miatt börtönbe került amiért állásából elesapolt. Ez az állítás teljes valótlan. Soha nem volt szerdélkész Gheorgheniben, hanem lopás miatt került börtönbe. A szerzetesektől elesapolt zárandok volt, a bothvári kápolnánál, de a hívek bizalmával visszaélt és menekülnie kellett. Azóta a fenti mesével járja be a vidéket s megfordult Treiscaune megyében is. Ezután is felhívjuk a közönség figyelmét, hogy ne düljön be állításainak.

Százötven éves Newyork legrégebb temploma. Newyorkból jelentik: Newyork lakossága nagy ünnepekre készül. November 17-én ünneplik meg Newyork legrégebb temploma építésének százötvenedik évfordulóját. A newyorki Szent Péter-templom Amerika egyik legrégebb épülete is. Itt Európában százötven esztendő nem nagy kor, Newyorkban azonban az utolsó évtizedekben az összes régi épületek eltűntek s ma Newyork legőcebb háza alig 40-50 évesek. Ezek között a modern épületek között a Szent Péter-templom valóságos ósrégiségnek számít.

Amerika Tacoma nevű városában kigyulladt egy szálloda, amelyben 128 vendég tartózkodott. A legfelső emeletről ágyfedők segítségével ereszkedtek le az életveszedelemben forgó vendégek, akiket a tűzoltók segítettek tovább létráikon. Képünk eredeti helyszíni felvétel

A közönség figyelmébe. A huedini plébános a következők közlésére kérte fel lapunkat: Tudomásomra jutott, hogy egy Balázs János nevű, farnasi illetőségű egyén a narsai római katolikus felekezeti iskola javára pénzt gyűjt. Nevezett megbízást tőlem nem kapott, ott római katolikus iskola nincs. **Keresztes Károly** plébános.

* **Számos női bajnáll reggel, éhgyomorral** fel-pohárnyi természetes „**Ferenc József**” keserűvíz végtelen nagy megkönnyebbülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. A nőgyógyászati klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy az igen enyhe hatású **Ferenc József** vizet, különösen a születési osztályon, a legjobb eredménnyel alkalmazták. Az orvosok ajánlják.

Megkezdtek Staviszky 250 millió csalási perének főtárgyalását. Párizsból jelentik: Hétfőn délelőtt kezdődött meg a **Staviszky**-ügy főtárgyalása. A Staviszky felbujtására elkövetett csalások összege: 250 millió frank. Az ügy husz vádlottját ötven ügyvéd védi. A vádlottak között van Arlette Simon, Staviszky özvegye is. A főtárgyaláson főként a bayonnei és orleansi városi zálogházaknál elkövetett visszaélésekkel fognak foglalkozni.

Egy szerelmes könyvkötő segéd agyonlőtte egy ügyvéd leányát. Gyuláról jelentik: Szabó József 30 éves könyvkötősegéd agyonlőtte Márki Hedviget, Márki Barna volt békésmegyei alispán unokahugát. A gyilkos áldozatát gazdájánál Schreiber László papirkereskedőnél ismerte meg, akinek a lány menyasszonya volt. A fiu belszeretett a leányba és udvarolni akart neki. A lány azonban többször azzal fenyegette meg, hogy szól a vőlegényének. Az elkészeredett szerelmes vasárnap kora reggel a vőlegénytől származott virágküldemény ürügyével beállított a leány lakására és megkérdezte a cselédlányt, fölkel-e már a kisasszonya. Azután belépett a konyhába, ahol Márki Hedvig abban a percben kezdett hozzá az iltözködéshez: még piszamban volt. A rendőri bizottság ott találta meg a teremnek is beillő nagyméretű konyhahelyiség közepén, piszamban, cipő nélkül, a földön: holtan! Hatalmas feltétele volt a kövezeten, mert Márki Hedvig zuhanás közben feldöntötte a tüzhelyen álló fazekat. Szabó József elküldte a cselédlányt s amikor egyedül maradt, bizonyára szőváltás közben lőtt rá Márki Hedvigre. A cselédlány szeperegve, zavarodottan mondta el a kapitánynak, hogy a konyha felől három-négy kisebb pukkanást hallott, de nem tudta mi az és nem gondolta, hogy valami jelentősége van. A gyilkos önként jelentkezett a rendőrségen. Az áldozat anyja Márki Imre volt népzügyi titkár, szegedi ügyvéd. Szabó József, aki egyébként kötelességtudó alkalmazott volt, ezáltal fiatalember és többször esett át súlyos operációkon. Annakidején szívenlőtte magát és Jung főorvos ralta végezte el a híres operációt: kivette a szívét, megtisztította az alvadat vértől és visszatette a helyére. A gyilkos is családból származik: apja igazgatótanító volt, bátyja Szegeden gyógyszerész.

Bellöldi sporteredmények

Barátságos mérkőzések.

Cluj: Universitatea—Unirea 0:0. Biró Jakabi Ernő. Az egyetemisták könnyen vették a mérkőzést az alba-iulianaknak pedig a csatársora volt nehézkes.

Oradea: A CAO (NAC) Crisana és CFR részvételével „villmátorna” volt. Eredmények: CFR—CAO (NAC) 3:2 (1:1). Crisana—CFR 1:0 (1:0). CAO (NAC)—Crisana 1:0 (0:0). Egy sajnálatos szerencsétlenség is történt. A zöld-fehérek Targu-Muresről szerződötett szimpatikus hátvédje, Pásztor, aki első alkalommal szerepelt nyilvános mérkőzésen, rosszul esett, bokatorzást szenvedett és a Szent József kórházba szállították. A tehetséges játékos 2-3 hétig az ágyat kénytelen őrizni.

Arad: AMTE—TMTE 3:0 (1:0). Szép mérkőzés, a hazaiak biztosan győznek Batrin (2) és Perneky góljaival.

SZÍNHÁZ

A tizenhat éves Vojticzky Elvira nagy sikere az oradeai színpadon

Bár a színház Oradeán szombaton délután nyitott, mi mégis a vasárnap délután 3 óras előadással kezdjük meg színházi beszámolóinkat, amikor a 16 éves Vojticzky Elvira szubrett lépett fel hódító sikerrel az „En és a kiscesém” címszerepében. A fiatal, bájos szépségű művésznő, aki Vojticzky cluji szerkesztő leánya, először 1930-ban lépett fel Oradeán az újságíró kongresszus alkalmával rendezett estélyen, mint tókat igérő táncosnő. Ezután évekig Pesten tanult táncot, majd Horváth Árpád tanítványa volt. Az idén pedig a még jóformán gyermekszoknyában levő leányt dr. Kádár Imre igazgató egyenesen szubrett szerepkörre szerződtette. Vasárnap délutáni első fellépésére az oradeai közönség zsufozásig megtöltötte a színházat. Telve voltak a páholyok, a földszint s az erkély, karzat ülésai. Vojticzky Elvira minden várakozást felül múlt. Tökéletes művésznő, igazi színpadra termett leány. Csupa temperamentum s olyan színesen, olyan aláhúzásokkal játsza meg szerepét, hogy azt lehet mondani, minden mozdulata, szava öntudatos játék, be tudja tölteni az egész színpadot. Nem hiányzik ebből a kis leányból már semmi, amire egy szubrettnek szüksége van. A második felvonásban Teban János táncmesterral előadott akrobatikus táncduettjének klasszicitása, mint nagyszerű táncosnő mutatta be és partnerével Jenevvel az ének duettben szintén frenetikus tapost aratott. Dr. Kádár igazgató mindig szerencsés szemmel válogatja ki eddig is a fiatalág közül a tehetségeket, de bizonyos, hogy Vojticzkyval, akiben még a szubrett szerepkörnél oly ritka, oly fontos humorérzék is aranyat érő adottság, a jövő művészgeneráció egyik legtehetségesebb reménységét hozta színpadra. Amikor fejlődésével hangja is megerősödik, a régi kiváló szubrettek helyébe fog kerülni, ez a már is széphangu és nyiltszíni tapsok tömegét arató fiatal művésznő.

Vojticzky mellett állandó derűt jelentett, mint mindig a közönség kedvence Stefanides Ilike, aki mindig finom, eleven humorával, nem egyszer kapott nyiltszíni tapsot. A darabot Iliás, Csóka, Jeney, Borovszky segítették arra a szép sikerre, amit a kitűnő előadás méltán megérdemelt.

A cluji színtársulat rövid kététes szereplés-re szombaton érkezett és délután öt órakor zenés vígjátékkal nyitotta meg a színház kapuit.

A város közönsége, amely hosszú ideig nélkülözötte a színházat, fokozott érdeklődéssel látogatta az előadásokat s a színészek zsufozt házak előtt játszanak. Az első előadásoknak nagy sikerük volt s látszik, hogy a színház is nagy felkészültséggel gondolt a gazdag, választékos kiállítással a lehető legjobb előadásokat igyekszik adni. A színészek között örömmel üdvözölte a közönség régi kedvenceit s kellemes meglepetést keltett a társulat néhány nagyon tehetséges, új tagjának bemutatkozása. Megnyitó előadasként az „Aki mer, az nyer” című zenés vígjátékot mutatta be a színház. A színdarabot Gróf László rendezte s a bonviván szerepét is ő játszotta volna, de betegsége miatt a népszerű Jenev János „ugrott be” helyette s meglepő rutinjal oldotta meg feladatát. Meleg lelkesedéssel és tapsal üdvözölte a közönség ismét Solymosán Magdát és Stefanides Iit, akik már évkekel ezelőtt szeretetbete fogadott s akinek játékában és hangszínyezésében az oly gyakran lapos és suta operett-tréfák is felfrissülnek és humorosan hatnak. Szegedi Sándor Stefi, az új szubrett is kellemes meglepetés — remekül táncol és friss, üde levegővel tölti meg a színpadot. Csóka József az új komikus nagy nyeresége a színháznak. Tehetséges színész, eredeti, csattanó humorral, aki megszokott, unt viccek helyett jóízű humorával kelt nevetést s lendületet, elevenséget diktál a színpadon. A többi szerepekben is jó volt: Iliás Aladár, Borovszky Oszkár, aki szépen énekel, Réthely Ödön, remekül táncolt s játékban is sokat fejlődött, Sándor Bandi és Teban János. Báza Évike pompás akrobata táncával aratott nagy sikert. Színes és üde a görög csoport. — Egyedüli kifogásunk pedig csak az lehetne az előadás ellen, hogy a maga nemében rendkívül ötletes és hangulatos rendezést, ami Gróf László ízlését, stílusérzékét és leleményességét dicséri, egy ugynevezett látványos nagyoperettre méretezték s a „fordulatosnak” és „könnyednek” szánt zenés vígjáték tempóját néhol nehézkessé teszi és megtöri. A pazar látványosság azonban ezért is kárpótol.

A zenekart ez alkalommal Schreiber Alejo dirigálta lendületesen és biztos kézzel!

KÖZGAZDASÁG

A szőlőtalaj termelőerejének fokozása

Irta: K. Ruffy Pál

Az idei év nagyobb szőlőtermése, jelentősen több növényanyagot vont el a termőtalajtól s így annak pótlásáról oly trágyanemekkel kell a hiányt ellensúlyozni, melyek a jövő termés biztonságát előnyösen befolyásolhatják, ami csakúgy érhető el, ha ezek a trágyanemek a növények által könnyen fölvehető állapotban állanak azok rendelkezésére. Mert a talajerő visszapótlásának termésközpontú hatása csak akkor érvényesül, ha a talajban levő növényanyagok az agrárgeológia által megkívántató egymáshatoló vegyihatású baktériumok működését életrekelik.

A föld termőerejének fenntartása s gyarapítása a mezőgazdálkodás alapvető tétele. A terményekkel kimerített növényanyagokat vagy a természet pótolja önként a ma is folyamatos elmúlással s a természet kiapadhatatlan kincseinek: a nap melege, a víz s a levegő termékenyítő hatásával, de elsősorban okszerű beavatkozásunkkal pótolja a gazda, amikor azok fogyatékoságát, részint állati, részint ásványi termékekkel igyekszik ellensúlyozni. — Nincs olyan nagyon régen, amikor a vegytan meg nem világított annyira reá e növénytápszerek gyakorlati alkalmazására, a gazda földjének eme fogyatkozását állatjai után termelt trágyával pótolta s e trágyázási fordát 5—6 évre nyújtotta ki. Ma már tudjuk, hogy eme pazarló s igen költséges trágyázási mód nem járt azzal a sikerrel, amit hozzáfűztek, mert a trágya 40—50 százaléka nem érvényesült a termések fokozásánál, sőt a mezőgazdaságban az első években határozottan kárrel járt, mert a túlbujja fejlődéssel a növényparaziták fejlődését elősegítette, másrészt a termés beérését egyenesen késleltette, ami a mi forró égajunk alatt a hűtést elősegítette. De hátránya abban is megnyilatkozott, hogy az utolsó években már a trágya termésközpontú hatása kimerült. Ezt a trágyázási módot a 3 éves forda váltotta fel, amikor az volt a jelszó, hogy mérsékeltében, de gyakrabban trágyázzuk földjeinket. Ezzel az eljárással jobb eredményeket értek el anélkül, hogy ismerték volna a trágya hatásának azt a célját, amellyel a benne rejlő baktériumok életműködésükkel a nyers növényanyagokat a növények által könnyen fölvehető állapotba juttatják, mely célt csakis eme rövidebb időközben alkalmazott állati trágyával érték el. Már ez a visszapótlási mód is nagy haladást jelentett. De újabban a vegytanismeretek s a gyakorlati kísérletek kézzelfogható bizonyosságot tettek afelől, hogy az egyedül állati trágyával való talajerővisszapótlás a legdrágább teljesítvény s rábérték a gazdák a vegyes trágyázási módra, mert bizonyítást nyert, hogy az eddig fölhasznált istállótrágyának fele, esetleg egyharmada is elegendő a jobb terméseredmények elérésére, ha a hiányt megfelelő műtrágyával pótoljuk. Mert ennyi állati trágya is elegendő arra, hogy a benne rejlő baktériumok a mesterséges trágyát, — mondjuk szuperfoszfátot, — a növények által könnyen fölvehető foszforsavvá változtassák át, mert a foszforsavnak nemcsak az a hivatása, hogy az istállótrágya növénytápszereinek helytelen arányait kiegyenlítsse, hanem azok termésemelő hatását fokozza. A foszforsavtrágyák a talajban rejlő baktériumok életműködésére nemcsak serkentőleg hatnak, hanem a levegő szabad nitrogénjét szerves nitrogénné dolgozzák fel, amivel a talaj nitrogéntartalmát növelik s hozzájárulnak a növények bujább fejlődéséhez és a termések fokozásához.

Ezen kombinált talajerő visszapótlási mód-
dal 2—3-szorta nagyobb területet vagyunk képesek évenként megtrágyázni s terméseinket ennek arányában fokozni. Fontosnak tartom ezt azért is, mert a szőlőgazda állatállományának trágyatermelése nem elegendő szőlőföldjé-

nek megtrágyázására s kénytelen állati trágyát vásárolni, ami bizony költségesebb eljárás a kombinált trágyázási módnál s a föntmegrített eljárásnál hátrányosabb. Ennek igazolásul hivatkozom a Franciaországban teljesített termelési kísérletek eredményeire, amikor is a tisztán állati trágyával kezelt szőlők terméshozama, szembeállítva fele istállótrágya, szuperfoszfát, fele istállótrágya és chilisalétrommal való trágyázással, határozottan kisebb eredményt szolgáltatott nemcsak mennyiség, de minőségileg is, mert a utóbbi visszapótlási mód, a szőlőtermés cukortartalmát is jelentősen fokozta.

Ezeknek a köztudatba átment gyakorlati értékű ismereteknek termékenyítő hatása elmaradhatatlan eredménnyel járul hozzá a nemzetvagyon fokozásához, mert lehetővé teszi, hogy minden nagyobb befektetés nélkül megoldja azt a problémát, ami minden termelő nagy érdeke, hogy földje termőerejét ne csak felszínén tartsa, hanem fokozza.

A munkásbiztosító újabb rendelete a bírságok csökkentésére

A munkásbiztosító pénztárak központja október 25-én kelt 80.936. számú 61-ik korlevelében a következőket közli a pénztárakkal:

A munkásbiztosító központi igazgatótanácsának október 3-án tartott ülésén elhatározták, hogy az április 25-én 7116. számú rendeletben közzétett és a bírságok csökkentésére nézve folyó évi május 1-ig életbe léptetett rendszert az ezen idő után megállapított kihágásokból származó bírságokra is kiterjesztik, 1936 március 31-ig terjedő hatállyal a következőképpen:

I. A munkásbiztosítási egységesítő törvény 103. szakasza és az ipartörvény 233. szakasza alapján kiírt bírságokból és járulékokból származó tartozások.

a) Öt százalékát fizetik mindazok az adósok, akik fizetési kötelezettségüknek 1935 októberi évnegyedében eleget tesznek;

b) míg azok az adósok, akik az 1936 januári negyedévben teljesítik a fizetést, a tartozásuk 20 százalékát kötelesek leróni.

II. Mindazon bírságokra nézve, amelyeket az egységesítő törvény 104—108. szakaszai vagy az egységesítést megelőző munkásbiztosítási törvények alapján közvetlenül a munkásbiztosító pénztárak javára róttak ki, a következő redukciókat engedélyezik:

a) Mindazok, akik az 1935. évi októberi évnegyedben kifizetik a bírságösszeg 5 százalékát, hivatalból mentesülnek a bírság 95 százalékára alól;

b) mindazok, akik az 1936. évi januári évnegyedben fizetnek, a tartozás, illetve a büntetés összegének 20 százalékát kötelesek leróni, amely esetben 80 százalék megfizetése alól mentesülnek.

Mindazok az adósok, akik 1936. március 31-ig nem rendezik tartozásukat, ezen idő után a bírság teljes összegét fizetik.

A fentebb említett 5 és 20 százalékos kvótákban benne foglalják a 4 és fél százalékos késedelmi kamatot is, amely tehát nem terheli külön a bírságösszeget.

Kompenzációval is fizethetők az adó tartozások

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter annak érdekében, hogy az adóhátralékban lévő adófizetők és a kincstár egyéb adóssai, az 1934—35. költségvetési év előtről származó tartozásaikat könnyebben kiegyenlíthessék, elrendelte, hogy ezek a tartozások bármely, az 1934—35. év előtti időből származó és az államkincstárral szemben fennálló követeléssel kompenzálhatók, még abban az esetben is, ha ezek a követelések cesszió, tehát átruházás, engedélyezés útján kerülnek az adós birtokába. A fentebb említett tartozások fizetésére a folyó 1934—35. évből származó és a kincstárral szemben fennálló követeléseket is fel lehet használni. Ezek a műveletek 1935. december 31-ig befejezést kell nyerjenek. Ezen időpontig ugyanis az állami tartozásokat vagy követényekkel, vagy kompenzációk útján véglegesen rendezik.

Megérkezett az első küldemény külföldi

KALLA HALKONZERVEK

Egy darab Kalla Ostsee, tejes . . . . . 18 lei
Egy darab Kalla göngyhal . . . . . 10 lei
Egy original doboz Kalla Ostsee saláta, netto 1 kgr. . . . . 70 lei
Egy darab óriási ruszli . . . . . 2.50 lei
Egy darab pácolt hering hagymával . . . 7 lei

ASZODINENAL, Sas-palota.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 let, vastagabb betűvel 6 let. Legkisebb aprohirdetés ára 30 let. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény).
Cím a kiadóban 19 lei.

Adás-vétel

Központi fűtőtest eladó. Oradea, Str. Co-galniceanu 17.

15 levelű filodendra olcsón eladó. Oradea, Str. Scoalei 10.

Egy

jó hangú zongora jutányos áron eladó. Oradea, Str. Pompiliu 3. utcai lakás.

Lakás

Kiadó egy szoba konyhás lakás. Str. Ep. Pavel 17.

Alkalmazás

Üvegtelejű

és üvegajtós üzleti pulót keres megvételre Gyógyszertár, Str. Vlăhuta No. 46.

Különféle

LEGTÖBBET fizet aranyért, ezüstért, briliánsért HERBST ékszeráruház, Regele Ferdinand No. 3.

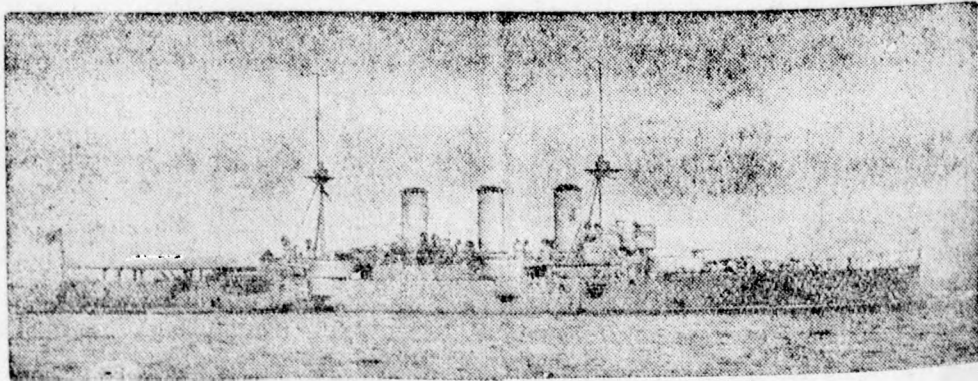
Cserépkályhák átrakását 10 évi javítását 1 évi jótállással készítem. Besenyői István kályhás, Oradea, Str. Rosiorilor 15. és Str. Alexandri 13.

PUHA OLMOT állítódon vesz a Szent László-nyomda r. l.

Pallas Nagy Lexikon, Magyar Klasszikusok diszkótésben, Szalay-Baróthy: Magyar nemzet története, diszkótésben eladó. Cím a kiadóban.

Pianinót

bérbe keresek. Str. Paul Chinez 3. (Calea Dorobantilor mellett)

Az „Averoff” görög gőzhajó, amelyen november 17-én György görög király visszatér hazájába.

A hajót egész útján végig egy torpedóromboló flotta fogja kísélni.